

2016 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN

**HOMOFOBİ VE
TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI
RAPORU**

2016 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
**HOMOFOBİ VE
TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI
RAPORU**

Hazırlayan

Prof. Dr. Melek Göregenli

Araştırma Asistanı

Tuna Semir Akpınar

Editör

Murat Köylü

2016 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ VE TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI RAPORU

Yayımlayan: Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği
(Kaos GL)

Birinci Baskı: Ankara, 2017

Bu kitap parayla satılamaz. İnsan haklarının desteklenmesi amacıyla yapılan ve ticari olmayan etkinliklerde serbestçe kullanılabilir.

Kaos GL Derneği
PK 12 Tunus PTT Kavaklıdere Çankaya - Ankara
Telefon: +90 312 230 0358
Faks: +90 312 230 6277
E-posta: bilgi@kaosgldernegi.org
www.kaosgl.org

Bu rapor, Açık Toplum Vakfı ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'nın (SIDA) katkılarıyla, Kaos Gey Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği tarafından hazırlanmıştır. Bu, yayının içeriğinin Açık Toplum Vakfı veya SIDA'nın resmi görüşlerini yansıttığı anlamına gelmemektedir.

İÇİNDEKİLER

1. ÖNSÖZ	5
2. BAĞLAM	7
ECRI Türkiye Raporunda LGBTİ Haklarının Durumu	10
OHAL ve LGBTİ'ler	11
3. ANAHTAR BULGULAR	12
4. LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL, TRANS VE İNTERSEKS KİŞİLERE YÖNELİK ÖNYARGI TEMELLİ ŞİDDET	20
4.1. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARININ YASAL DURUMU	21
4.2. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARI VE NEFRET VAKALARI	25
4.3. GENEL SONUÇLAR – NİTEL GÖZLEMLER	26
4.4. MAĞDUR BEYANLARINDAN ALINTILAR	37
5. KOLLUK KUVVETLERİNİN TUTUMU	40
6. İHLAL KATEGORİLERİNE GÖRE NİCEL BULGULAR	42
6.1. CİNAYET VEYA CİNAYETE TEŞEBBÜS	42
6.2. AŞIRI FİZİKSEL ŞİDDET	43
6.3. SALDIRI	46
6.4. MÜLKE ZARAR	47
6.5. TEHDİTLER VE PSİKOLOJİK ŞİDDET	48
6.6. ÖNYARGI SAİKLİ DİĞER VAKALAR	51
6.7. SAĞLIK HİZMETİNE ERİŞİMİN REDDEDİLMESİNE DAİR EMSAL VAKA	52
6.8. KOLLUK KUVVETLERİNCE KORUNMA TALEBİNİN REDDİNE DAİR EMSAL VAKA	53
6.9. TECAVÜZE DAİR EMSAL VAKA	54
7. EKLER	55

1. ÖNSÖZ

“Nefret suçu” terimi, bireylerin ya da grupların gerçek ya da algılanan özellikleri nedeniyle maruz bırakıldıkları ve “yanlılık motivasyonu” taşıyan suçları kapsar. “Bir toplumsal kesimin üyesi olduğu için o kişiyi incitme niyeti taşıyan davranışlar” olarak da ifade edilebilir.

İnsan hakları perspektifi açısından nefret suçları; “ırk, renk, inanç, mezhep, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, engellilik, sağlık durumu, engellilik, yaş, ulusal köken ve benzeri temellerdeki önyargıları açığa çıkaran suçlar” olarak anlaşılır. Bir grup insana yönelik negatif düşünce ya da tutum temelinde ortaya çıkan, özel ve toplumsal-politik temelleri olan bir suç tipi olarak düşünülür. Temelde, birey ya da grupların, kendi toplumsal mevcudiyetlerini tehdit ettikleri varsayımı ile “öteki” gördüklerini sembolik ya da gerçek fiillerle yok etmeleri saikinden kaynaklanır.

Türkiye’nin de katılımcısı olduğu AGİT’e göre nefret suçu, “mağdurun, mülkün ya da işlenen bir suçun hedefinin, gerçek veya hissedilen ırk, ulusal ya da etnik köken, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, zihinsel ya da fiziksel engellilik, cinsel yönelim veya diğer benzer faktörlere dayalı olarak benzer özellikler taşıyan bir gruba gerçek ya da öyle algılanan bağı, aidiyeti, desteği ya da üyeliği nedeniyle seçildiği, kişilere veya mala karşı suçları da kapsayacak şekilde işlenen her türlü suçtur”.

Nefret suçlarının diğer suçlardan en önemli farkı, mağdurların “varoluşlarını” hedeflemesidir. Varoluşun hedeflenmesi, açık veya örtük bir toplumsal arkaplana işaret etmektedir. Bu açıdan nefret suçları, önyargıların ve ayrımcılık ideolojilerinin tetiklediği “politik suçlar” olarak da sınıflandırılabilir. Hukuksal bir kategori olması nedeniyle, nefret suçu, ceza adaleti açısından doğrudan yasal mevzuata göre suç oluşturan bir fiil ile bağlantılandırılarak kategorize edilse de, nefret söylemi ile nefret suçunun toplumsal dinamikleri benzer, hatta çoğunlukla aynıdır.

Nefret suçlarının birincil hedefindeki gruplar ülkelere ve politik konjoktüre göre farklılaşabilmektedir. Örneğin istatistikler ABD’de önyargı ve ayrımcılıktan kaynaklanan nefret suçlarının ilk hedefinin siyahlar olduğunu göstermektedir ki ülkedeki Müslümanlar da giderek daha fazla sayıda vakanın mağduru olmaktadır. Türkiye’de ise “cinsel yönelim”, “cinsiyet kimliği”, “etnik köken” ve “mezhep farklılıkları”, en sık ve en şiddetli biçimlerde görülen nefret suçlarına zemin oluşturur; yani, “makbul çoğunluğu” belirleyen tektipçi iktidar ideolojisinin dışında kalan

gruplar nefret suçlarının hedefi olmaktadır. Bu olgu bile, tek başına, nefret suçlarının toplumsal, ideolojik altyapısını kanıtlar niteliktedir. Nefret suçlarının mağdurlarının kimler, hangi gruplar olduğu, her toplumun kendi hiyerarşik yapısına ilişkin önemli ipuçları sunar.

Amerikan Psikologlar Birliği’nin (APA) raporlarına göre, nefret suçları, mağdur bireyler ve bireylerin ait oldukları sosyal gruplar üzerinde diğer suçlara göre daha yıkıcı bir etki bırakmaktadır. Nefret suçu mağduru kişiler ve toplumsal kesimler, “hoş karşılanmadıkları” ve “güvende olmadıkları” mesajı alırlar. Böylece işlenen suç bireyin yanı sıra üyesi olduğu grubu da mağdurlaştırmakta, toplumsal düzlemde “dış grup” haline getirmektedir. Gerçekten de nefret suçları; mağdurlara, varoluşlarının ve kimliklerinin tanınmadığı, “makbul” olmadığı ve o toplumda istenmediği mesajını iletir. Bu yüzden de yarattıkları endişe diğer suç türlerine göre daha şiddetlidir ve kamu düzenini riske atacak ölçüde yaygınlık içerir. Mağdurların talep ve şikâyetlerinin polis, savcı, yargıç, sosyal hizmet uzmanı, doktor gibi devleti/otoriteyi temsil eden kişiler tarafından ciddiye alınmaması; alaycı, suçlayıcı, yargılayıcı hatta ihmal ve istismar içeren tavırlar ile karşılaşması sorunu daha da büyütür. Ayrıca mağdurlar, hukuk sisteminin yanlı olduğuna ve onları desteklemeyeceğine inandıkları için büyük oranda ihbarda bulunmazlar ve failler ise böylesi bir ortamı yeni saldırılar için elverişli görürler.

Yukarıda kavramsal çerçevesini kısaca özetlediğimiz nefret suçları, özelde Türkiye’nin mağdurlaştırılan lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks (LGBTİ) vatandaşları ve mültecileri; genelde akıl, vicdan ve sorumluluk sahibi tüm insanlar için can yakıcı bir mesele olmaya 2016 yılında da devam etmiştir. Kaos GL’nin “2016 Yılında Türkiye’de Gerçekleşen Homofobi ve Transfobi Temelli Nefret Suçları Raporu”, nefret suçlarını tanımlayan toplumsal arkaplanı bu yıl da doğrular nitelikte sonuçlar sunmaktadır. Bildirilen nefret suçu örnekleri veya tanıklıkları, geçmiş yıllarla büyük benzerlikler göstermekte, bu olgu da, nefret suçlarının ve onları besleyen toplumsal, ideolojik arkaplanın sürekliliğine işaret etmektedir. Bu olgu, aynı zamanda araştırmalarımızın sonuçlarının geçerliliği açısından da bir kanıt niteliğindedir.

Prof. Dr. Melek Göregenli
İzmir, 2017

2. BAĞLAM

Her ne kadar “nefret” veya bir diğer adıyla “önyargı suçları”, ülkedeki tüm toplumsal kesimlerin insan haklarını ve özgürlüklerini tehlikeye atsa da, Türkiye hâlen bu suç biçimini ulusal mevzuatında ayrıntılı ve bütünlüklü biçimde tanımamaktadır. Mevcut haliyle “nefret suçlarına ilişkin” ulusal mevzuat, Türkiye’nin üyesi ya da katılımcısı olduğu Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) kriterlerini ve tavsiyelerini karşılamaktan uzaktır. Mevzuatın yanı sıra, bu suçlarla mücadele etmek veya bu suçları önlemek için herhangi bir siyasi önlem ya da kamu politikası da yürürlükte değildir. Siyasilerin, kamu yetkililerinin, medya mensuplarının ve hatta yargı üyelerinin beyanatlarından görüldüğü üzere nefret suçları sıklıkla nefret söylemi ile karıştırılmaktadır.

Nefret suçları (veya nefret söylemi), Hükümet veya ona yakın medya tarafından en sık veya sadece “İslamofobi” temelinde dile getirilmektedir. Bu nefret suçu kategorisini “haklı gerekçeyle” dile getiren pek çok kamu yetkilisi veya medya mensubu, söz konusu “homofobi” veya “transfobi” olduğunda ise, bu temellerdeki nefret suçlarını veya nefret söylemlerini ya görmezden gelmeyi tercih etmekte veya bizzat desteklemektedir! Çoğunluğu Müslüman olan ve inanç odaklı hassasiyetleri yüksek bir hükümet tarafından yönetilen ülkemizde, İslamofobi temelli nefret söylemi ve nefret suçlarının hedef aldığı yurttaş gruplarının siyasi iktidarın ve toplum genelinin güçlü koruması altında olduğu gözlemlenebilir. Hükümetin diğer temelleri hedef alan ve çok daha sıklıkla, yaygınlıkla ve gaddarca gerçekleştiği görülen nefret suçlarına İslamofobi ile eşdeğer önem vermesi ve onlarla da mücadeleye liderlik etmesi gerektiği açıktır. Burada göz önünde tutulması gereken olgu, nefret suçlarının çoğunlukla “azınlık” gruplarına yönelik olarak ortaya çıktığı gerçeğidir. Çoğunluğunun Müslüman olduğu ve siyasal iktidarın belirgin bir inanç odaklı yaklaşımı önceliklendirdiği Türkiye’de, sadece İslamofobik suçlara gösterilen siyasal duyarlılık dikkate değerdir.

Örneğin, 2014 yılı itibariyle, Türk Ceza Kanunu’nun 115. ve 122. maddeleri yeniden düzenlenmiş ve 122. maddeye “nefret” ibaresi eklenmiştir.¹ Ancak, homofobik ve transfobik suçların ülke çapındaki yaygınlığına ve bu temeldeki nefret suçlarının taşıdığı gaddarlığın² derecesine rağmen, “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği”

1 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

2 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-37141548>

korunan hak kategorilerinin dışında bırakılmıştır. Bu hayati önemdeki eksikliğin dışında, ulusal mevzuatta söz konusu suçların sosyal, kültürel ve psikolojik yönlerine işaret eden, birbiriyle uyumlu ve tutarlı siyasi önlemler, yasal hükümler, idari atamalar, uzmanlaşmış mekanizmalar ve prosedürler hâlen ele alınmış değildir.

Homofobik ve transfobik nefret suçları vatandaşlar kadar mültecileri de en canavarca biçimlerde hedef almaktadır.³ Yine de, 2016’da yasalaşan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nda cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve interseks durumu “bilinçli olarak” koruma dışında bırakılmıştır.⁴ Taleplere karşılık dönemin Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, “Kanuna cinsel yönelim filan eklemeyiz; siyasi tavrımız,” şeklinde beyanatta bulunmuştur. Hatta kanun koyucu tarafından koruma kapsamı tüketici biçimde yorumlanarak “ve benzeri” kategoriler kapsam dışında bırakılmıştır. Oysa Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, ayrımcılık ve nefret suçları ile mücadelede hayati öneme sahiptir ve görev alanı sadece belirli kategorilere indirgenmemelidir. Adalet Bakanı’nın beyanı, LGBTİ’lere yönelik nefret söylemi ve suçlarına yönelik “cezasızlığın” ve tanınan bir çeşit “meşruiyetin”, gerek normatif gerek politik arkaplanını göstermesi ve yeniden üretmesi açısından dikkat çekicidir.

Özetle, bugün Türkiye’de nefret suçlarına karşı, özellikle de önlemeye yönelik işleyen bir kamu politikası yoktur.⁵ Bu yüzden de mevzuat bütüncül ve ilkesel bir yaklaşım tesis etmemektedir; bir devletin iyi tanımlanmış nefret suçları mevzuatında bulunması gereken çok sayıda standart öğeyi içermemektedir ve söz konusu çok boyutlu olguya karşı mücadeleyi ihmal etmektedir.

Özellikle de “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarının” mevzuat ve politikalar düzeyinde tanınmaması, koruyucu ve önleyici tedbirlerin sağlanmaması, izleme ve belgeleme için gereken idari ve hukuki prosedürlerin bulunmaması ve öncelikle önyargılarla mücadeleye dair siyasal irade yokluğu, 2014 ve 2016’taki mevzuat değişiklikleri ile giderilememiş başlıca eksiklikler arasındadır.

Çoğulcu, sosyal adaletin ve bir arada yaşama kültürünün geliştiği bir Türkiye için, bu eksikliklere dikkat çekilmesi ve bunların insan hakları kriterleri ve hukuku açısından eleştirilmesi gerekir. Cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri ne olursa olsun tüm hak sahiplerinin ve mağdurların hukuki kişilikleri mevzuat ve politikalar tarafından tanınmalı; mağdurlar devletin olumlu eylemleri ve etkili çözümleri ile etkin şekilde korunmalı ve güçlendirilmelidir. Kamu kurumları sistematik şekilde veri toplamalı ve bunları analiz etmelidir. Devlet; özel sektörle, sivil toplumla,

3 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-36972793>

4 <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=21464>

5 <http://www.agos.com.tr/tr/yazi/17260/tck-122-hayal-kirikligi-nefret-sucu-kagit-ustunde-kaldi>

medyayla ve akademiyle işbirliği içerisinde siyasi ve kültürel programlar taahhüt etmelidir. Söz konusu programların sürekli ve bütünlüklü olması, sosyal-politik sebeplerden kaynaklanan ihlallerle mücadelede başarı elde edilmesi adına büyük önem taşır. Öte yandan, belirtmek gerekir ki Türkiye farklı toplumsal arkaplanlara sahip bütün hak sahiplerinin Devlet tarafından eşit biçimde tanındığı ve dolayısıyla eşit biçimde korunduğu çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi olmaktan hâlâ uzaktır. Bu rapordan da anlaşılacağı üzere, Türkiye’de yaşayan LGBTİ’ler böylesi bir korumayı en az hisseden gruplar arasındadır. Yaşadıkları en ağır mağduriyetleri bile, daha da mağdur edilmekten çekinerek kamu organlarına bildirmemeyi tercih etmektedirler. Bu ayrımcılık ve şiddet döngüsü, demokratik yönetim ve hukukun üstünlüğü ilkelerince ve insan onuru açısından kabul edilemez bir “iflas” durumuna işaret etmektedir.

Gelişmiş nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadele mevzuatının bulunmamasına ek olarak; kamu yetkililerinin sistematik görev ihmalleri, bilgi eksikliği ve olayların gözlemlenmesindeki yetersizlikler büyük endişeler yaratmaya devam etmektedir.

“Cinsel yönelim” veya “cinsiyet kimliği” gibi, genel anlamıyla “nefret suçu” kavramı da yargı sisteminde ve kolluk kuvvetlerince yeteri ölçüde bilinmemekte veya anlaşılmamaktadır. Bu yüzden de Türkiye Cumhuriyeti’nin her sene hangi hukuki ve istatistiki temeller üzerinden bu olayları gözlemlediği, tanımladığı, bu olaylara dair verileri topladığı ve Birleşmiş Milletler ya da AGİT gibi hükümetlerarası organizasyonlara rapor ettiği bir soru işaretidir.

Hâkimler, savcılar ve polis memurları “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarına” mesafeli veya duyarsız durumdadır. 2016 yılı itibarıyla, polis memurlarının bu suç türüyle ilgili bilgi-beceri düzeylerinin artırılmasına dair bir program AGİT ile birlikte başlatılmış olsa da bu eğitim programına Türkiye’deki hak temelli çalışan sivil toplum örgütleri dahil edilmemiştir.

Ceza adaleti sisteminin yanı sıra, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, ülkede oldukça yaygın olan ev içi ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesinde özellikle faal bir paydaş olmalıdır. Ancak Bakanlık tarafından LGBTİ vatandaşların ve mültecilerin savunulmasının sorumluluğunu üstlenmeye yönelik hiçbir somut adım henüz atılmamıştır. Bakanlık, yaşanan en gaddarca cinayetlerin - örneğin 2016 yılındaki Hande Kader ve Wisam Sankari cinayetleri - ardından herhangi bir kınama veya beyanatta bulunmamıştır. Aynı görmezden gelme durumu, genç intiharları için de söz konusudur.

Maalesef ki Hükümet, LGBTİ’lerin insan haklarını korumayı öneren ve muhalefet partilerince sunulan kanun tekliflerini reddetmiş veya dikkate almamıştır. Meselelerin öneminin ve ciddiyetinin altını çizen ve işbirliği öneren sivil toplum girişimlerini

yanıtsız bırakmıştır. Çok sayıda AK Parti lideri/üyeleri veya Hükümet'e yakın gazete yazarı, zaten savunmasız ve hassas durumdaki LGBTİ vatandaşlara yönelik açık nefret söylemleri veya ayrımcı ifadeler kullanmış ve mevcut şiddeti körüklemiştir.⁶ 2015'ten beri izin verilmeyen ve polisin orantısız güç kullanımı ile engellenen İstanbul Onur Yürüyüşleri ve diğer kentlerdeki benzer uygulamalar, LGBTİ'lerin insan ve demokratik hakları açısından da geri giden bir Türkiye'yi resmetmektedir.

Yine de bu durum, homofobik ve transfobik tutumların sadece belirli siyasi kadrolara veya medya gruplarına özel olduğu anlamına gelmemelidir; maalesef daha yaygındır. Örneğin, bu raporda ele alınan vakalardan biri, Milli Gazete kaynaklıdır. Özgür Renkler Derneği ve Nilüfer Belediyesi'nin 1 Aralık Dünya AIDS Günü kapsamında gerçekleştirdiği etkinlik söz konusu gazete tarafından "Sapkınlar AIDS'i anlattı" manşetiyle haberleştirilmiştir ve anket katılımcısı mağdur, fotoğrafı kullanılmak suretiyle hedef gösterilmiştir. Burada hedef aynı zamanda LGBTİ topluluğunun tamamı ve onlarla insan hakları temelinde işbirliği yapan kişi ve kurumlardır. Türkiye kamu düzenini olduğu kadar HIV ve ona dayalı insan hakları ihlalleri ile mücadele gibi küresel bir konuyu da ilgilendiren bu "açık yakın tehdit" ile ilgili herhangi bir savcılık girişimde bulunmamıştır.

ECRI Türkiye Raporunda LGBTİ Haklarının Durumu

4 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan **İrkçiliğe ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) Türkiye Raporu**'na⁷ göre Türkiye'de homofobik ve transfobik şiddetle ilgili veri toplanmamaktadır. Sivil toplum kuruluşlarının raporlarında ise bu türde yüksek sayıda nefret suçuna işaret edilmektedir. Çok az sayıda LGBTİ mağdur, kendilerine yönelik nefret suçlarını yetkililere bildirmektedir. Polisten şiddet görme, hatta polis tarafından cinsel istismara maruz bırakılma iddiaları ile karşılaşabilmektedir.

ECRI raporuna göre, LGBTİ kişilere karşı önyargı yaygın olup, anaakım siyaset bu bireylere sempati göstermemektedir. Bunun sonucunda LGBTİ kişiler ortada görünmeme eğilimi içindedirler ve gerek Ceza Kanunu gerekse ayrımcılık karşıtı kanun bu bireylere en temel insan hakları korumasını sağlamamaktadır. Genç LGBTİ kişilere bu niteliklerini açığa vurdukları zor aşamada yardımcı olunmakta ve pek çok LGBTİ birey zorbalık, taciz ve ayrımcılık girişimlerine maruz kalmaktadır.

6 <http://t24.com.tr/haber/hayrettin-karaman-ateist-ve-escinsellere-kotu-bakmak-haktir-muslu-manlarin-vazifesidir,290489>

7 <https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Turkey/TUR-CbC-V-2016-037-ENG.pdf>

ECRI, Türk makamlarına; LGBTİ'leri nefret söylemlerine, şiddete ve ayrımcılığa karşı koruma, LGBTİ'lerin yaşam koşullarını iyileştirme, LGBTİ'lerin anlaşılmasına yardımcı olma ve eşit muamele görme haklarını hayata geçirme hedeflerini içerecek bir **eylem planını** kabul edip uygulamalarını tavsiye etmiştir.⁸

Özetle bugün, Türkiye'deki homofobik veya transfobik şiddet mağdurları ya da tanıkları yargıya, insan hakları kurumlarına veya hükümete ait mekanizmalara başvurmaktan kaçınmaktadırlar. Mağdurların ve tanıkların hukuki güvenliğinin ve gizliliklerinin sağlanmasındaki yetersizliklerden, veri koruma sisteminin ve ayrımcılık karşıtı yasaların olmamasından, öngörülebilir bir hukukun ve tutarlı bir içtihadın bulunmamasından dolayı mağdurların ve tanıkların çoğu kolluk kuvvetleriyle irtibata geçmemeyi tercih etmektedirler. Kimliklerinin ifşa edilmesinden veya tekrar mağdurlaştırılarak aynı travmaları yeniden yaşamaktan kaçınmak adına bunu yapmaktadırlar.

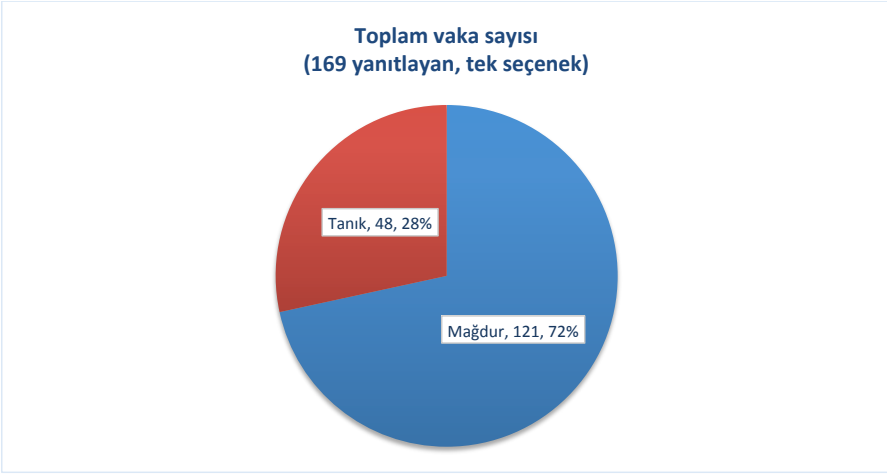
OHAL ve LGBTİ'ler

Bütün bu olgu ve faktörlere ek olarak, Türkiye'de bir yıla yaklaşan bir süredir uygulanmakta olan Olağanüstü Hal Yasalarıyla yönetilme koşulları, tüm toplumsal kesimlere yönelik engelleyici, sınırlandırıcı ve denetleyici yaklaşımları ağırlaştırmıştır. Çeşitli KHK'larla kapatılan dernekler, muhaliflere yönelik baskılar, medya üzerindeki sindirici söylem ve uygulamalar, genel olarak hak taleplerinin önünü açan sonuçlara yol açmamakta, dolayısıyla LGBTİ'lere yönelik nefret suçlarının gerek mağdurlar gerekse ilgili aracı mekanizmalar açısından görünürlüğü azalmaktadır. Politik öncelikler büyük ölçüde değişmiştir. Sivil topluma, medyaya, ailelere, en önemlisi de kamusal otoritelere yönelik farkındalık etkinlikleri için gereken zemini destekleyecek politik ortamdan giderek uzaklaşmaktadır. Son çözümlemede, bir hak savunusu alanı olan LGBTİ'lere yönelik nefret suçlarıyla mücadele alanı, gerek mağdurlar gerekse savunucu kurumlar açısından, terörle mücadelenin öncelendiği koşulların ve özgürlükçü değil güvenlikçi yaklaşımların demokrasi alanını giderek sınırlaması nedeniyle daralmaktadır.

8 <https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Turkey/TUR-CbC-V-2016-037-TUR.pdf>

3. ANAHTAR BULGULAR

Elinizdeki raporu hazırlayan Kaos GL Derneği, bahsi geçen dezavantajları azaltmak ve güncel durum hakkında gerçeğe dayanan veriler toplamak için Türkiye'deki çok sayıda ehri kapsayan iletişim ağı ile Ankara'daki bireysel ve kurumsal iletişim ağlarını kullandı. Kaos GL, lke çapındaki mağdurlara ve tanıklara ulaşmak için, her gün güncellenen haber portalından ve diğer sosyal medya araçlarından en etkin şekilde faydalanmaya zen gösterdi. Yüz yüze, telefonla ve internet aracılığıyla toplam 1068 katılımcıya ulaşıldı. Ardından güvenilirlik, tamamlanmışlık, tutarlılık ve mükerrer bildirimleri ayıklama kriterleri temel alınarak dikkatli ve duyarlı bir filtreleme uygulandı. Böylece, sonuç rapora aktarılması uygun bulunan vaka bildirimleri sayısı 169'a indirildi.

Bu raporda sunulan 169 anket, 121 mağdur ve 48 tanık tarafından yanıtlandı. Sadece, olay esnasında şahsen olay yerinde bulunan kişilerce doldurulan tanıklık anketleri geçerli sayıldı. Bu senenin verileri, 2015 ile karşılaştırıldığında, hem anketin toplam yanıtlayıcılarında hem de mağdur/tanık oranında benzerlik göze çarpmaktadır. 2015 yılında, bu rakamlar 172 toplam yanıt; 118 mağdur (%68) ve 54 tanık (%32) şeklinde gerçekleşmiştir.

Anket çalışması, 26 Mart 2016 ve 15 Mart 2017 tarihleri arasında yürütülmüştür. Rapora dâhil edilen olaylar 2016 yılı içinde gerçekleşenlerle sınırlandırılmıştır.

Burada şu noktaya özellikle dikkat çekmek gerekir: Kaos GL Derneği’nin bir diğer raporu olan 2016 Yılı İnsan Hakları İzleme Raporu⁹ farklı bir belgeleme sistemine dayalıdır. Buna göre, 2016 senesi içinde 9 nefret cinayeti ve 16 nefret saldırısı meydana gelmiştir. Ancak, adı geçen senelik rapor medya izlemesine dayanmaktadır ve içeriğinde sadece medyaya yansıyan vakalar ele alınmaktadır. Kaos GL’nin şu anda okumakta olduğunuz 2016 Yılı Homofobi ve Transfobi Temelli Nefret Suçları Raporu’nda ise yüz yüze, çevrimiçi ve telefonla yapılan anketlere verilen yanıtlara dayanan farklı bir izleme yöntemi kullanılmış ve sadece mağdurlar veya tanıklar tarafından bildirilen vakalar kapsamıştır. Bu yüzden bu rapor kapsamında, İzleme Raporu’na göre, daha fazla sayıda ve türde nefret suçu belgelenmiş ve raporlanmıştır.

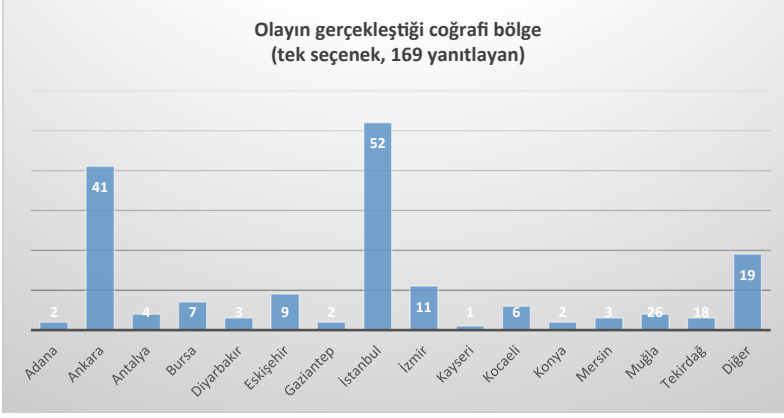
Bildirimlerin coğrafi dağılımı Türkiye’nin genel demografik yapısı ile uyumludur. Bu dağılım değerlendirilirken, LGBTİ’lerin ülke içinde göç ettiği gerçeği de hesaba katılmalıdır. LGBTİ’ler küçük yerleşim birimlerinden büyük şehirlere, özellikle de üç büyük şehre doğru hareket halindedirler. Bu yüzden, küçük şehirlerde yaşayan LGBTİ kişilerin çoğu gizli kalmaya devam ederken, büyük şehirlerde “daha az gizli” olabilmektedirler.

Daha fazla görünür olma hali, potansiyel saldırganların “cüretkarlık” ve “hoyratlık” derecelerinde etkili olabilecek bir faktördür. Daha fazla sayıda saldırıya uğramalarının, LGBTİ kişilerin kozmopolit metropollerde veya işlek kamusal alanlarda kimliklerine dair daha açık davranabilmelerinden ve böylece saldırıya uğrama ihtimallerinin yükselmesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Bununla birlikte, grafikte izleneceği gibi, üçüncü büyük şehir olan İzmir’den göreceli olarak daha az sayıda vaka bildirilmiştir. Katılımcılarımız, İstanbul ve Ankara’da yoğunlaşmıştır. Kamusal ve özel alanlardaki koşulların ve şehirlere özgü farklılıkların nedenlerinin belirlenebilmesi amacıyla daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gereği ortadadır. Bu tür ayrıntılı bilgiler, yerel yönetimlerimiz kamusal alanlara ve insan haklarına dair politikalarına rehberlik edebilir.

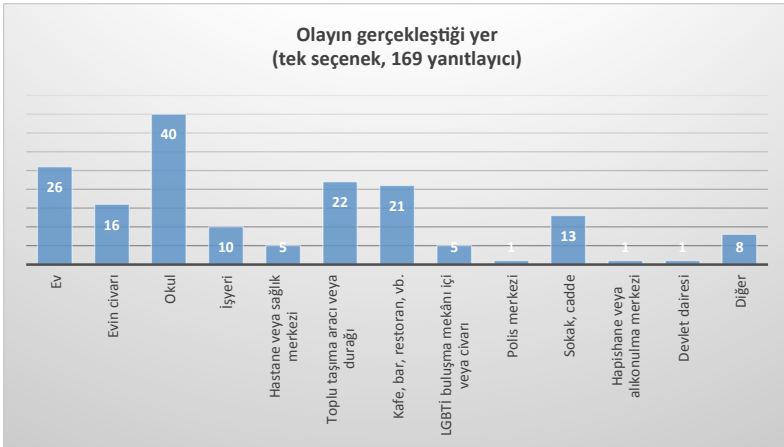
9 Kaos GL Derneği 2016 Yılı LGBTİ Hakları İzleme Raporu: <http://www.kaosgldernegi.org/yayindetay.php?id=176>

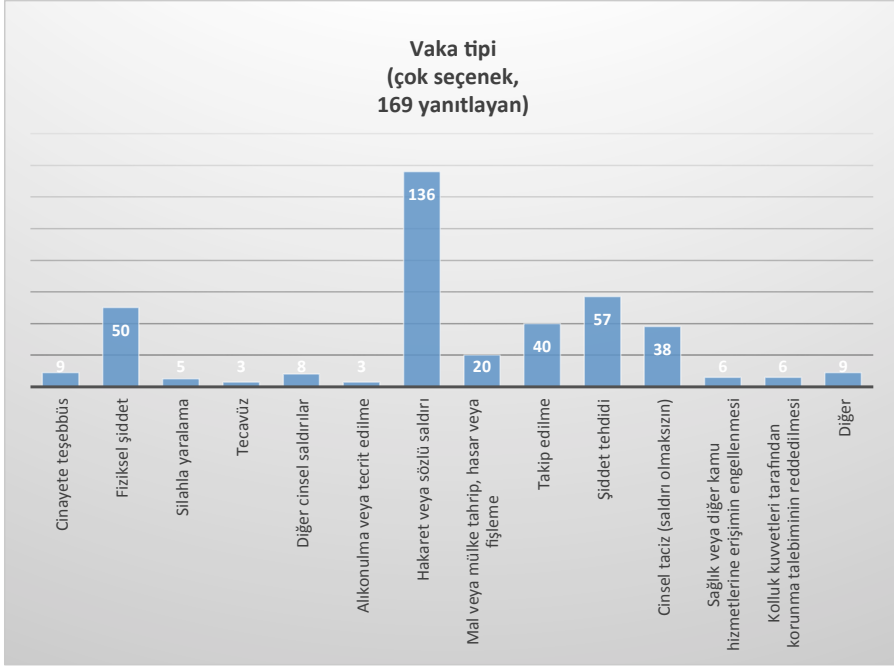
Diğier şehirler: Afyon (2), Aydın (1), Çanakkale (2), Çorum (1), Hatay (2), Isparta (1), Kuzey Kıbrıs (4), Manisa (1), Nevşehir (1), Osmaniye(2), Sakarya (1), Trabzon (1).

- Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi 2016 yılında da homofobi veya transfobiye dayalı nefret suçlarının büyük kısmı okulda, evde, evin civarında, toplu taşıma araçlarında veya duraklarında, kafe ve barlarda, sokakta veya diğier kamusal alanlarda işlendi. Yani homofobi ve transfobi, insan hakları olduğu kadar bir kamu düzeni meselesi olmayı sürdürdü.

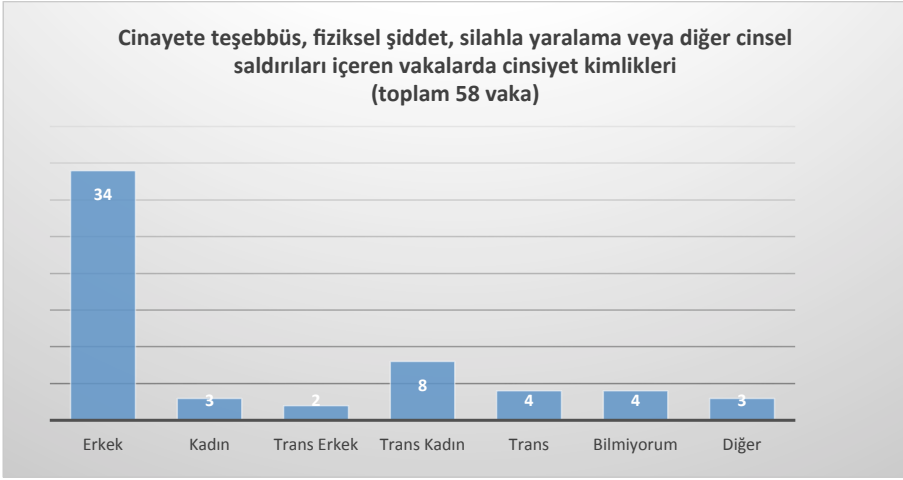

Diğier: Park (1), Gazete Haberi (1), Tekne Gezisi (1), Mağaza (1), Konser (1), KYK Yurdu (1), Sahil (2).

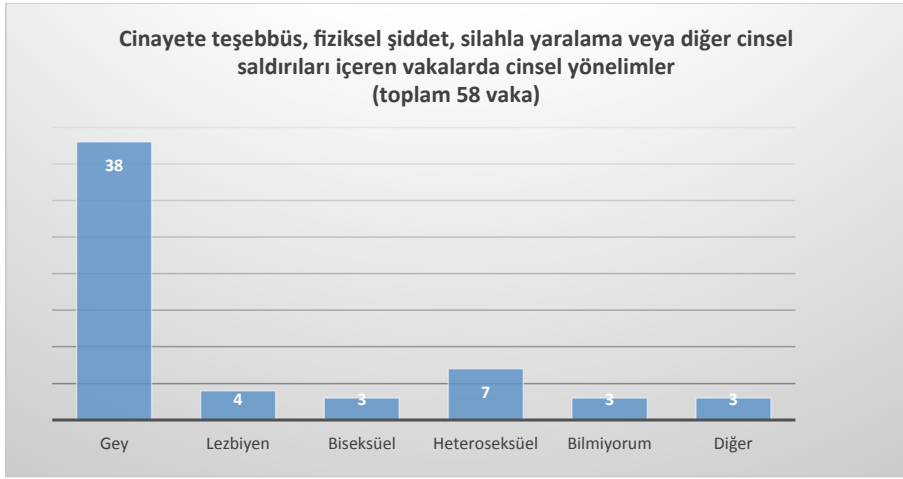
- Mağdurlar, ortalama olarak, vaka başına ikiden fazla hak ihlaline uğradılar: 169 yanıtlayan 390 ihlal türü bildirdi. Çoğunlukla, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri ve aşırı şiddet (işkence) tehdidi, “daha ağır” ihlallere eşlik etti. Fiziksel şiddet üçüncü sırada yer aldı.

- 390 ihlalden 75'i cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama, tecavüz veya diğer cinsel saldırıları içerecek biçimdeki fiili saldırılar olarak gerçekleşti. Bu suçları içeren toplam 58 vakadan sadece 8'i polise bildirildi, 3'ü mahkemeye taşındı. 6 vakanın tanıkları polis, 5'i ise mahkeme süreçleri hakkında bilgi sahibi değildi. Yukarıda sayılan ihlal türlerinin mağdurlarının cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleri, takip eden tabloda sunulmuştur.

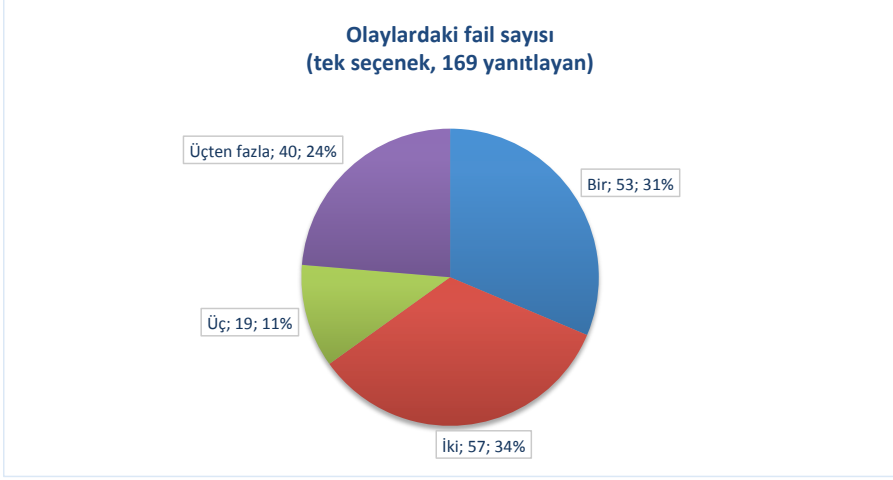

Diğer: Panseksüel (3).

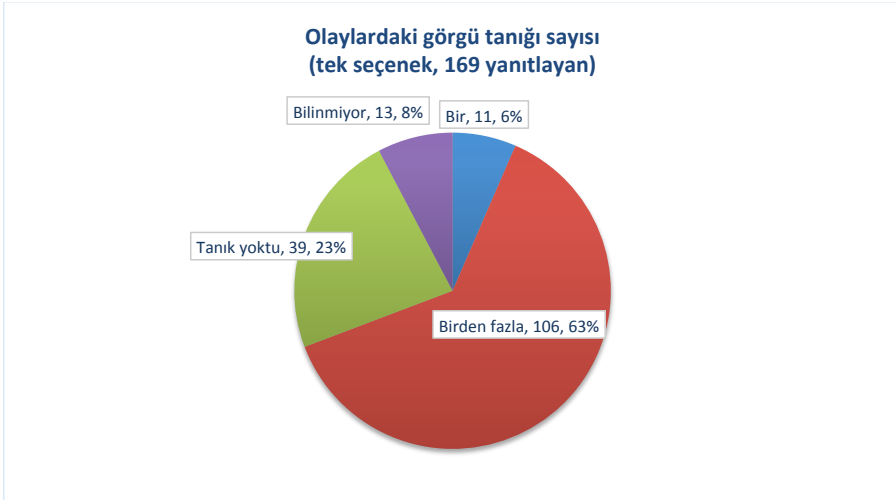

Diğer: Panseksüel (3).

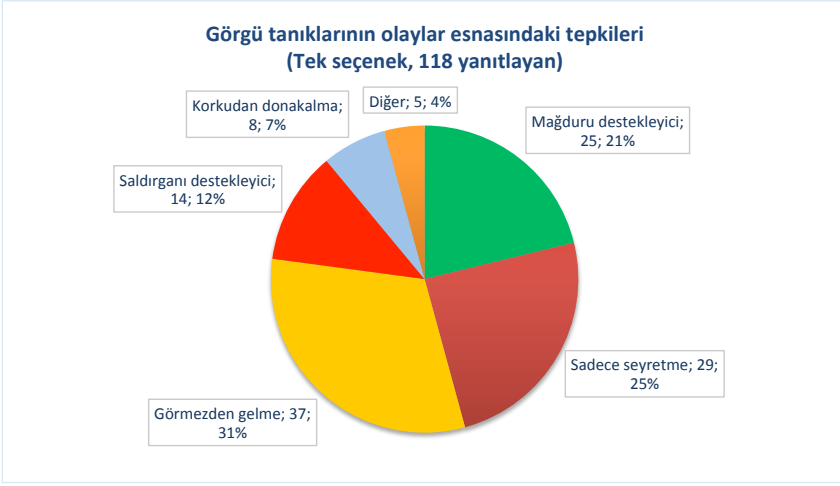
- Mağdurların çoğu ailelerinden ve kolluk kuvvetlerinden ciddi biçimde korkuyorlardı. Mahkemelere veya diğer devlet aygıtlarına güvenmiyorlardı. Bu nedenle de kolluk kuvvetlerine veya mahkemelere son derece az sayıda olay ihbar edildi.
- Vakaların üçte ikisinde failer iki veya daha fazla sayıda kişiden oluşuyordu.
- 9 cinayete teşebbüsün 9'u da özel kişiler tarafından gerçekleştirildi. Bu 9 vakadan 3'ünün faileri mağdurların aile üyeleri, 3'ü tanıdıkları, 1'i okul arkadaşları, 2'si tanımadığı kişilerdi. Yani 9 vakadan 7'sinde LGBTİ'ler bizzat tanıdıkları kişiler tarafından öldürülmek istendi.

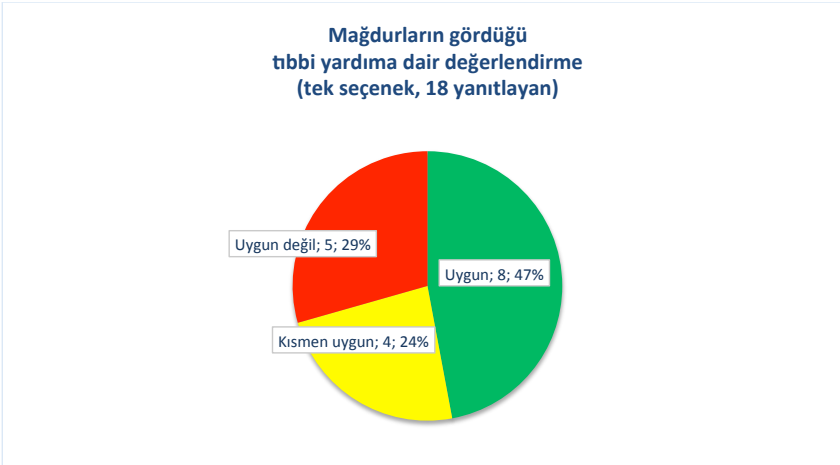
- Olayların yarısından fazlasında saldırılar iki veya daha fazla sayıdaki görgü tanığının gözü önünde yapıldı.

- Görgü tanıklarının yarısından fazlası (%57) olaylara tepki vermedi. Yaklaşık beşte biri (%21) mağdurları destekleyici tavır aldı.

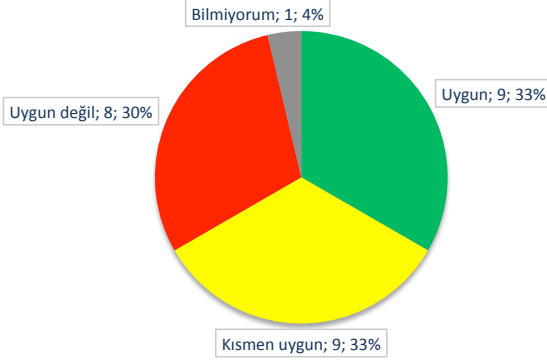

- 169 vakanın 26’sında mağdurlar yaralandı; 18’si tıbbi yardıma başvurdu. 7 vakanın tanığı olay sonrasında mağdurun tıbbi yardıma başvurup başvurmadığını bilmiyordu. Tıbbi yardım aldığı bildirilen 18 mağdurun sağlık kurumlarına başvuru sürecinde gördüğü tedavi ve genel yaklaşıma dair 15 mağdur, 3 tanık ifadesine dayanan değerlendirme takip eden tabloda okunabilir.

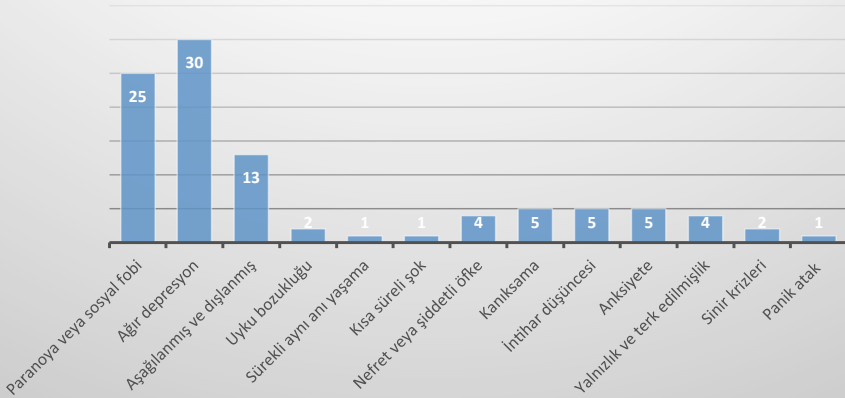
- Mağdurların çoğu olayların ardından ciddi psikolojik tahribata uğradı ve bu zarar uzun süreli etkileriyle mağdurların hayatını birçok bakımdan kötüleştirdi. Çok az sayıda mağdur travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, öfke veya paranoyadan kaynaklı ciddi sorunların üstesinden gelmek üzere profesyonel destek aldı. Psikolojik tedavi gören mağdurların yarısından fazlası tam olarak iyileşemediklerini ifade etti.

Psikolog veya psikiyatrist desteği alan mağdurların bu destek için düşündüğü uygunluk derecesi (tek seçenek, 27 yanıtlayan)

- Anketi yanıtlayan 121 mağdur ve 48 tanıktan 27'si saldırılardan sonra profesyonel psikolog veya psikiyatrist desteği aldığını bildirdi. Yukarıdaki grafikte bu desteğin mağdurlarca nasıl değerlendirildiği sunulmuştur. Aşağıdaki grafikte yer alan mağdurların yaşadığı psikolojik sonuçlar, kuşkusuz uzun süreli kalıcı etkileri göstermekte ve ciddi ve sürekli bir profesyonel desteğe duyulan ihtiyaç işaret etmektedir.

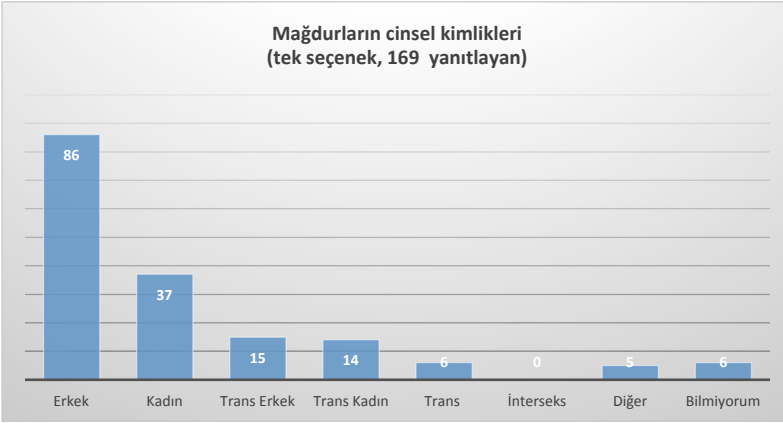
Mağdurlarda görülen psikolojik etkiler (açık uçlu soru, 98 yanıtlayan)

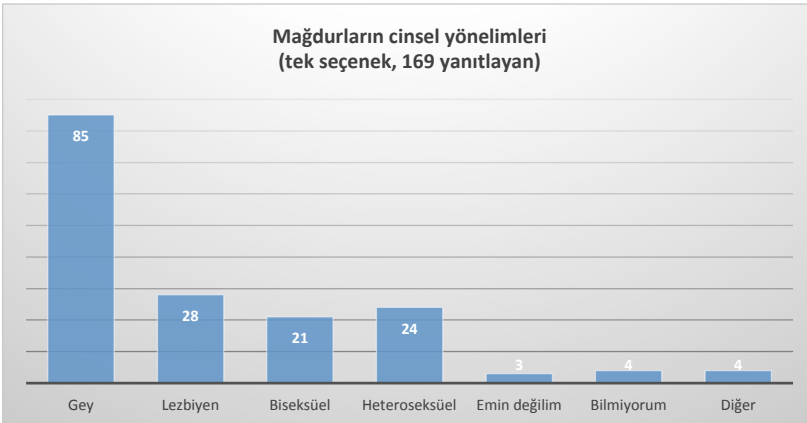

4. LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL, TRANS VE İNTERSEKS KİŞİLERE YÖNELİK ÖNYARGI TEMELLİ ŞİDDET

Takip eden tablolar, mağdurların cinsiyet kimlikleri, cinsel yönelimleri veya interseks durumlarıyla ilgili mağdur ve tanık beyanlarını görselleştirmektedir.

Diğer: Akışkan Cinsiyet (3), Cinsiyetsiz, Genderqueer.

Diğer: Panseksüel (3), "Kendime bir etiket takmaktan hoşlanmıyorum".

Cinsiyet kimliği “trans kadın” olarak ifade edilen toplam 14 vakanın sadece 6’sı mağdurlar, 8’i ise tanıklar tarafından bildirilmiştir. Diğer cinsel kimliklere göre belirgin bir mağdur/tanık oranı dengesizliği içeren bu durum şu şekilde yorumlanabilir: Kendilerine dönük sosyal dışlama ve önyargılar nedeniyle, trans kadınların çoğunun istihdam alanı –kayıt dışı- seks işçiliğine indirgenmiş durumdadır. Bu açıdan, nefret suçları ile neredeyse her gün karşılaşmaktadırlar. Buna rağmen ankete sadece 6 trans kadının katılımı, bu kişilerin çoğunun yaşam pratikleri nedeniyle sivil toplum ağlarından uzak olduğuna, sivil toplumun bu kişilere yeterince erişemediğine veya sivil toplumun düzenlediği böylesi bir ankete yanıt vermenin kendileri açısından “işe yaramaz” bulunduğuna işaret edebilir. Bir başka yorum, başlarına gelen nefret suçlarının sıklığı nedeniyle saldırıların kendileri için “olağanlaşması” ve bunları “kanıksamaları” olabilir. Ayrıca, nefret suçlarına maruz kalan bu kişilerin de toplumun bir parçası olduğu ve şiddet davranışlarının ve ideolojisinin toplumsal yaygınlığı düşünüldüğünde, kendilerine yönelik şiddet davranışlarının “nefret suçu” veya “ayrımcılık” kapsamında olduğunu ayırt edememiş olmaları da söz konusudur. Bu bulgu, özellikle korunmasız koşullarda bulunan transların sadece çalışma koşulları değil, farkındalık ve dayanışma ağları konusundaki ihtiyaçlarına da işaret etmektedir.

Görüldüğü üzere, interseksler bu araştırmada da görünmez olmaya devam etmiştir. Bu sonuç Türkiye’deki interseks kişiler veya gruplar ile LGBTİ örgütler arasındaki bağın zayıf olduğunun yansıması sayılabilir. Bu durum şöyle yorumlanabilir: İntersekslerin sorunları hâlâ sosyal-politik çerçeve yerine indirgenmiş bir tıbbi bağlamda ele alınmaktadır; çoğunlukla çocuk yaşta olan hak sahipleri ebeveynlerinin, ebeveynler ise konuya dair insan hakları bakışı sınırlı sağlık personelinin vesayeti altındadır. Dolayısıyla, interseksler konusunda gerek kendilerine gerekse sosyal bağamlarına yönelik farkındalık çalışmalarının gereği vurgulanmalıdır.

4.1. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARININ YASAL DURUMU

2016 yılı itibariyle Türkiye, nefret suçlarını mevzuatında kısıtlı bir şekilde tanımıştır; “cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği” ise korunan temeller arasında kapsamamıştır; norm haline gelmiş bir hukuk içtihadı da henüz söz konusu değildir. Mart 2014’te yürürlüğe giren Ceza Kanunu 122. maddedeki düzenleme, cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğini içermemektedir. Sadece “dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep” konularındaki nefret suçları kanunla tanınmıştır. Ayrıca Giriş bölümünde çeşitli şekillerde açıklanmış olan siyasi önlemlerin ve sosyal-kültürel yönlerin hiçbiri kanunda yer almamaktadır.¹⁰

¹⁰ Bkz. Türk Ceza Kanunu Madde 122 - <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

Madde içeriğine göre, yukarıda sayılan kriterlerden kaynaklanan nefret nedeniyle mal ve hizmetlere erişim ve ekonomik etkinlik ile istihdamın engellenmesi suç olarak düzenlenmiştir. Türkiye gibi yaşam hakkı ve beden bütünlüğüne yönelik nefret suçlarının yoğun olarak yaşandığı bir ülkede mevcut düzenleme yeterli değildir. Nefret suçu failinin bireysel nefretinin aranması durumunda madde uygulanamaz hale gelecektir.

Kamu Denetçiliği Kurumuna mevzuatı itibarıyla “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği” temelli çalışma yapma yetkisi açıkça verilmiş değildir. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığını kapsamayan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu sivil toplumun itirazlarına rağmen 2016 yılında Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanun “ve benzeri” ibaresine de yer vermeyerek korunan insan hakları kategorilerini Hükümet’in ideolojik tercihleri doğrultusunda sınırlandırmıştır. Siyasal iktidarın bu yaklaşımı, LGBTİ kimliğine dönük egemen algıyı belirlemede etkili olmakta ve nefret saikiyle işlenen suçlara ilişkin cezasızlık algısı oluşturmaya katkıda bulunmaktadır.

Türk yargı sistemi, koruma ve önleme görevini ihmal eden siyasi iktidar ile uyumlu biçimde, önyargı saikini umursamamaya devam etmektedir. Uygulamada, homofobik veya transfobik nefret saiki ağırlaştırıcı neden olarak ele alınmak yerine, failer “haksız tahrik” veya “iyi hâl” gibi ceza indirimleriyle Türk mahkemelerince ödüllendirilebilmektedir. Yargıtay’ın eşcinsel katillerine duyduğu “sempati” geçtiğimiz senelerde yerel mahkemenin “haksız tahrik” unsurunu içeren kararına yapılan itiraza Mahkeme’nin verdiği ret kararıyla da doğrulanabilir.¹¹ Aynı şekilde 2015 yılında yerel mahkeme, nefret cinayetine ilişkin verdiği kararında, failin trans seks işçisi olan mağdurun “erkek” olduğunu anlaması üzerine parasını geri istediğini ve mağdurun parayı iade etmemesini “haksız tahrik” olarak değerlendirmiştir.¹² Bir olumlu gelişme olarak ise 2014 yılında Anayasa Mahkemesi’nin -nefret suçunu değil ama- nefret söylemini açıkça suç kapsamında değerlendirdiği karar görülebilir.¹³

Nefret suçu vakalarıyla ilişkisi kurulabilecek ve hepsi Ceza Kanunu’nda yer alan şu maddeler, önyargı kaynaklı suçlarla mücadeleye dair Türkiye mevzuatındaki eksiği göstermektedir:

- **Türk Ceza Kanunu – Madde 3 (Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi):** (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir. (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din,

11 <http://www.kaosgl.com/page.php?id=13565>

12 <http://www.kaosgl.org/sayfa.php?id=20262>

13 <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=17105>

mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal görüşler veya diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.

- **Türk Ceza Kanunu – Madde 115 (İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme):** (1) Cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) (Değişik: 2/3/2014-6529/14 md.) Dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur. (3) (Ek: 2/3/2014-6529/14 md.) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verilir.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 122 (Nefret ve ayrımcılık¹⁴)** Madde 122- (Değişik: 2/3/2014-6529/15 md.) (1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasî düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını, c) Bir kişinin işe alınmasını, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 125 (Hakaret)** (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir. (2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletile işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur. (3) Hakaret suçunun; a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı, b) Dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya

14 Bu madde başlığı “Ayrımcılık” iken, 2/3/2014 tarihli ve 6529 sayılı Kanunun 15’inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı, c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz. (4) Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri; basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, üçte biri oranında artırılır. (5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır.

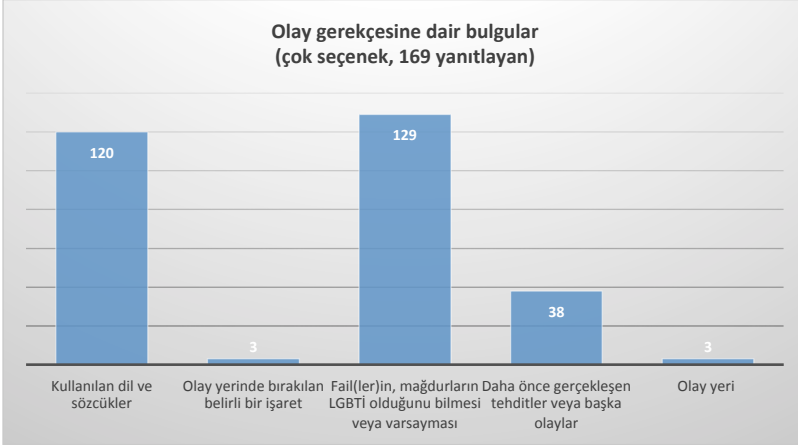
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 153 (İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme)** (1) İbadethanelere (kilise, cami, vb.), bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapisle cezalandırılır. (2) Birinci fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dinî inanışı benimseyen toplum kesimini tahkir amacıyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 216 (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama)** (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması hâlinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- - -

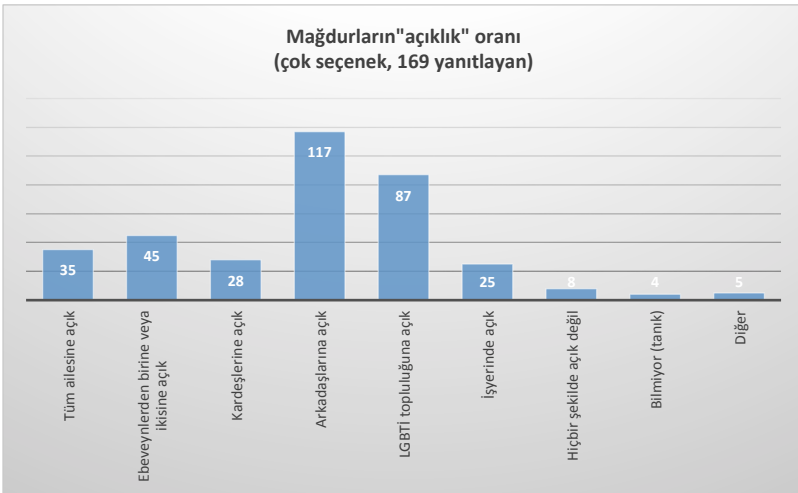
Görüldüğü üzere, Türk Ceza Kanunu hükümleri, normal olarak çok boyutlu nefret suçları meselesinin sadece fiilen ve yasal çerçeveye uygun “suç teşkil eden” yönüne dikkat çekmekte, onu ele almakta ve bunu da yetersiz kapsamda yapmaktadır. Burada cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği, diğer birçok kategori gibi, korunan temeller arasında değildir. Böylesine bir korumaya dair henüz Türk mahkemelerince oluşturulmuş herhangi bir içtihat da söz konusu değildir.

4.2. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARI VE NEFRET VAKALARI

Saldırılardaki gerekçe ve olgulara dair motifler mağdurlarca ve tanıklarca aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

Diğer: "Siyasi görüş", "gasp", "partnerimle olan 'uygunsuz' davranışlarım", "transseksüel arkadaşlarım olduğum için", "giyim tarzı", "mesleği: seks işçiliği", "fuhuş yapması", "Çalıştığı part-time işin kadınlarla özdeşleşmiş bir iş olması ve dış görünümü, kıyafetleri vb."

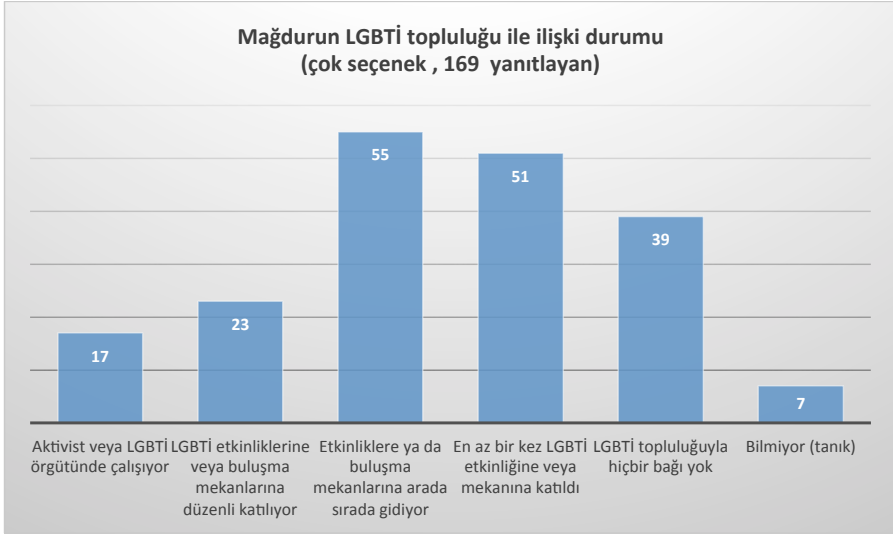

Diğer: "Psikoloğuma açtığım", "Açık değilim ama belli oluyor", "Güvendiğim üç kişiye açtığım", "Birkaç arkadaşına açtığım", "Saygı duyan birkaç kişiye açtığım".

Bulgular, nefret suçunun hedefi haline gelebilmek için, cinsel kimlik açısından bütünüyle açık olmak gerekmediğini göstermektedir. Saldırganların, herhangi bir işaret ya da sözlü ifade sonucunda da harekete geçmeleri söz konusudur.

- Takip eden grafikten de anlaşılacağı üzere, 169 vakadan 17’sinde LGBTİ örgütlerinde çalışan veya LGBTİ aktivisti kişiler hedef alınmıştır. Bu oranın yüksekliği, uluslararası sözleşmeler ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucuları Beyannamesi¹⁵ uyarınca Devletler tarafından aynı zamanda “insan hakları savunucusu” olarak değerlendirilmesi gereken bu kişilerin özel bağlamının ve Hükümet’in bu kişilerin durumuna dair sorumluluklarının altını çizmektedir.

4.3. GENEL SONUÇLAR – NİTEL GÖZLEMLER

Mağdurların cinsel kimlikleri

- Anketi yanıtlayan 121 mağdurdan 64’ü cinsel kimliklerini erkek, 32’si kadın, 6’sı trans erkek, 6’si trans kadın, 2’si trans, 6’sı bilmediği, 3’ü akışkan cinsiyet (*genderfluid*), 1’i genderqueer, 1’i cinsiyetsiz (*agender*) şeklinde ifade etti.
- Anketi yanıtlayan 48 tanıktan 22’si mağdurların cinsiyet kimliklerini erkek, 5’i kadın, 9’u trans erkek, 8’i trans kadın, 4’ü trans şeklinde belirtti.
- Bildirilen toplam 169 olayın 86’sında mağdurlar erkeklerdi; ayrıca 15’inde trans erkekler mağdur edilmişlerdi.

15 <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/Declaration/DeclarationHRDTurkish.pdf>

- Diğer cinsiyet kimlikleri de mağdurların geri kalanını oluşturuyordu: 37 olayda mağdur kadın, 14 olayda trans kadın, 6 olayda trans olarak tanımlandı. Bu bulgu, erkeklerin cinsel kimlikleri ve/veya cinsellikleri konusunda daha açık olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bir başka yorum, heteronormatif beklentileri karşılamadıkları zaman erkeklere daha az tolerans gösterildiği ve daha fazla şiddet sergilendiği şeklinde olabilir. “Erkek özellikleri gösteren kadınlar” toplumda erkek lehine tanımlanmış cinsiyet kodlarından ötürü olası saldırganlar için daha az “düşmanlaştırılıyor” ve bir açıdan hoş görülüyor olabilir. Buna ilaveten, yine aynı cinsiyetçi sosyal politik zeminden ötürü, lezbiyen ve biseksüel kadınların LGBTİ topluluğunda dahi az görünür olduğu vurgulanmalıdır. Bu görece daha az görünürlük durumu, araştırmanın kapsayıcılığı ve dolayısıyla sonuçları üzerinde de etki yaratmış olmalıdır. Benzer bir sorunsal interseksler için de geçerlidir. Araştırmaya katılan hiç bir interseks olmaması, onlara yönelik nefret suçlarının işlenmediği değil, tersine, sorunlarının insan hakları yerine tıbbi bağlamda ele alındığı ve sivil toplum ağlarından uzakta oldukları şüphelerini güçlendirmektedir. Buna ek olarak, pek çok interseks, henüz bebeklikte veya çocuklukta aydınlatılmış onamları alınmaksızın cerrahi müdahaleye uğramakta, çoğu operasyon geçirdiğini bilmemekte ve yaşadıkları sorunları iradelerini ve gerçek kimliklerini yansıtmayan, vücut bütünlüklerini bozan bu operasyonlara bağlayamamaktadır. Bu durum da onları insan hakları alanının koruyuculuğundan uzaklaştırmaktadır.

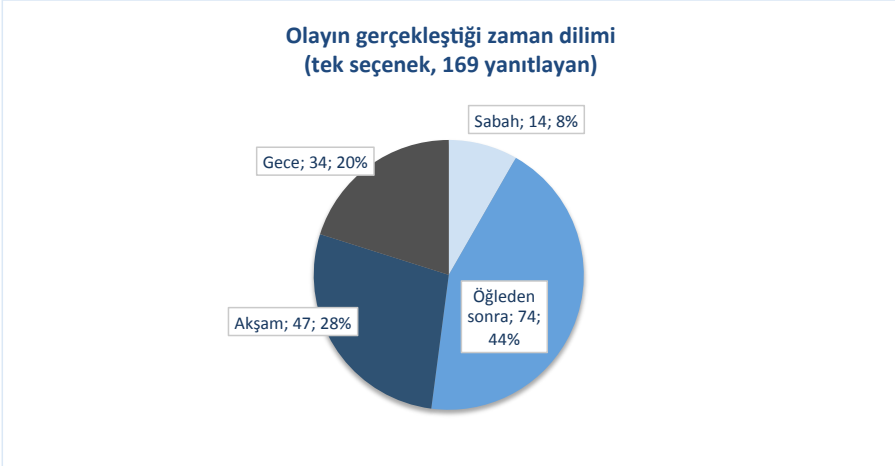
Mağdurların cinsel yönelimleri

- Anketi yanıtlayan 121 mağdurdan 61'i kendisini gey, 24'ü lezbiyen, 17'si biseksüel, 13'ü heteroseksüel, 2'si emin olmadığı, 3'ü panseksüel şeklinde ifade etti. 1 mağdur, “kendime etiket takmaktan hoşlanmıyorum” şeklinde yanıtladı. Bu bulgu, cinsiyet dağılımı açısından yukarıdaki paragrafta bahsedilen analitik yaklaşımı destekleyici şekilde yorumlanabilir.
- Cinsiyet kimliklerini “trans kadın” olarak beyan eden toplam 6 mağdurdan 4'ü kendi cinsel yönelimlerini heteroseksüel, 2'si biseksüel şeklinde belirtti.
- Cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak beyan eden toplam 6 mağdurdan 6'sı da kendi cinsel yönelimlerini heteroseksüel olarak ifade etti.
- Cinsiyet kimliklerini “trans” olarak ifade eden 2 mağdurdan 1'i cinsel yönelimini gey diğeri ise heteroseksüel şeklinde ifade etti.

- Anketi yanıtlayan 48 tanıktan 24’ü mağdurların cinsel yönelimlerini gey, 4’ü lezbilyen, 4’ü biseksüel, 11’i heteroseksüel, 1’i emin olmadığı, 4’ü bilmediği şeklinde ifade etti.
- Mağdurların cinsel kimliklerini “trans kadın” olarak tanımlayan toplam 8 tanıktan 4’ü mağdurun cinsel yönelimini heteroseksüel, 1’i emin olmadığı, 3’ü bilmediği şeklinde ifade etti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak tanımlayan toplam 9 tanıktan 7’si mağdurun cinsel yönelimini heteroseksüel, 1’i biseksüel, 1’i de “bilmiyorum” şeklinde belirtti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans” olarak tanımlayan toplam 4 tanıktan 4’ü de mağdurun cinsel yönelimini gey şeklinde ifade etti.

Vakaların gerçekleşme zamanları

- Vakaların yarıya yakını (%44) öğleden sonra gerçekleşmiştir. Saldırıların fiziksel şiddet içermeye ve/veya gaddarlık derecesi akşam ve gece saatlerinde artış göstermiştir. Bu bulgu, diğer basit suç vakalarındaki eğilimle benzerlik göstermektedir.

Vakaların gerçekleştiği yerler

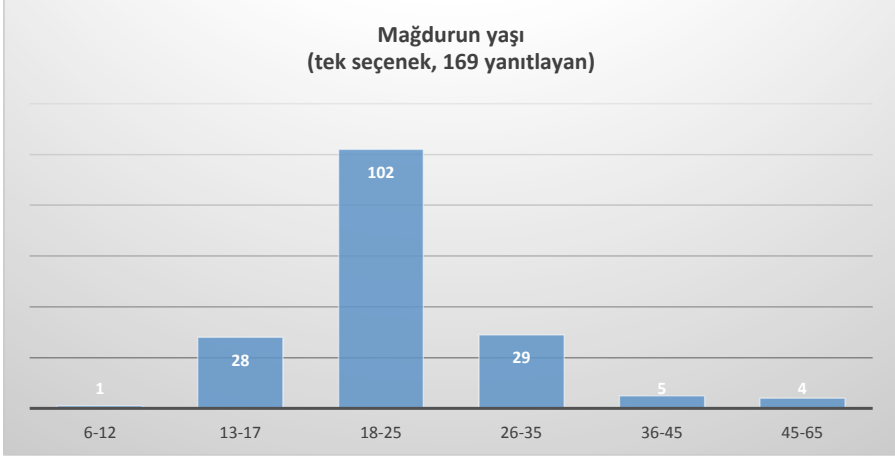
- LGBTİ hak sahipleri evlerinde, evlerinin yakınında, okullarında veya benzer kamu kuruluşlarında dahi güvende değillerdi. Özellikle LGBTİ çocuklar, okulda akranlarıncaya da öğretmenlerince saldırılara maruz bırakıldılar. İşyerlerinde bildirilen az sayıda (10) olay doğrultusunda, LGBTİ kişilerin, özellikle de lezbiyen, gey veya biseksüellerin, çok azının işyerlerinde açık olduğu veya LGBTİ'ler arasında işsizliğin yüksek olduğu düşünülebilir. LGBTİ kişilerin saldırılara maruz kaldığı diğer yerlerde çoğunlukla hastaneler veya sağlık merkezleri, toplu taşıma sistemi, barlar, kafeler, parklar, sokak ve caddeler, mağazalar gibi kamuya açık alanlardır.
- 9 cinayete teşebbüs vakasının 4'ü mağdurların evinde, 1'i ev civarında, 1'i okulda, 1'i toplu taşıma aracında, 1'i hapishanede ve 1'i sokakta gerçekleşti.
- Mağdurların silahla yaralandığı 5 vakanın 1'i mağdurun evinde, 1'i hastanede, 3'ü sokakta meydana geldi.
- 3 tecavüz vakasının 2'si okulda, 1'i evin civarında gerçekleşti.

Bu bulgular, genel olarak değerlendirildiğinde, diğer basit suç tiplerinden farklı olarak, LGBTİ'lerin kendilerini nefret suçlarına karşı "korunaklı" hissedebilecekleri herhangi bir yer olmadığını göstermektedir. Yasal-kamusal korunmanın olmaması genel siyasal yaklaşımın etkisine işaret ederken, LGBTİ'lerin, kendi evlerinde, içeriden ya da dışarıdan maruz kaldıkları saldırılar, toplumsal heteronormatif ideolojinin güçlü bir biçimde yaygın olduğunu göstermektedir.

Olayların gerçekleştiği coğrafi konumlar

- Araştırmaya katılan mağdurlar ve tanıklar, Türkiye'nin 26 farklı şehrinde gerçekleşen olayları bildirdiler. Ayrıca, Kuzey Kıbrıs'tan 4 vakanın bildirim yapıldı.
- Cinayete teşebbüs vakalarının 4'ü İstanbul'da, 2'si Diyarbakır'da; birer vaka da Gaziantep, Tekirdağ ve Muğla'da gerçekleşti. 3 tecavüz vakasının 2'si İstanbul'da, 1'i Ankara'da meydana geldi.

Mağdurların yaşları

- 18 ile 35 yaş arasında saldırıların vahşetinin arttığı gözlemlendi. Cinayete teşebbüs mağdurlarından 1'i 13-17, 5'i 18-25, 1'i 26-35 yaş aralığındaydı.
- Bildirilen 3 tecavüz vakasının 2'sinin mağdurları 13-17 yaş aralığındayken, 1 mağdur 18-25 yaş aralığındaydı.
- Yanıtlayıcılar tarafından “diğer cinsel saldırılar” olarak belirtilen 9 vakanın 4'ünün mağdurları 18-25, 3 mağdur 26-35, 1 mağdur 13-17, 1'i de 46-65 yaş aralığındaydı.
- 5 silahla yaralama vakasının 1'inin mağduru 18-25, 3'ünün 26-35, 1'inin 36-45 yaş aralığındaydı.
- Alıkonulan veya tecrit edilen toplam 3 mağdurun 3'ü de 18-25 yaş aralığındaydı.

Nefret suçlarının, mağdurların yaşı küçüldükçe artış göstermesinin nedenlerinden biri, daha erken yaşlarda kamusal alanda görünürlüğün daha yüksek olması olabilir. Bu durum, kamusal alanda saldırganlarla karşılaşma olasılığını yükseltebilecek bir faktördür. Ayrıca, mağdurların yaşı ilerledikçe, saldırılardan korunma konusunda alınabilecek önlemlere ilişkin farkındalıklarının yükseldiği düşünülebilir. Mağduriyetin daha genç yaşlarda görece yüksek olmasının nedenlerinden biri de, aile ve kendi yakınlarından kaynaklanan saldırıların erken yaşlarda daha fazla ortaya çıkması olabilir.

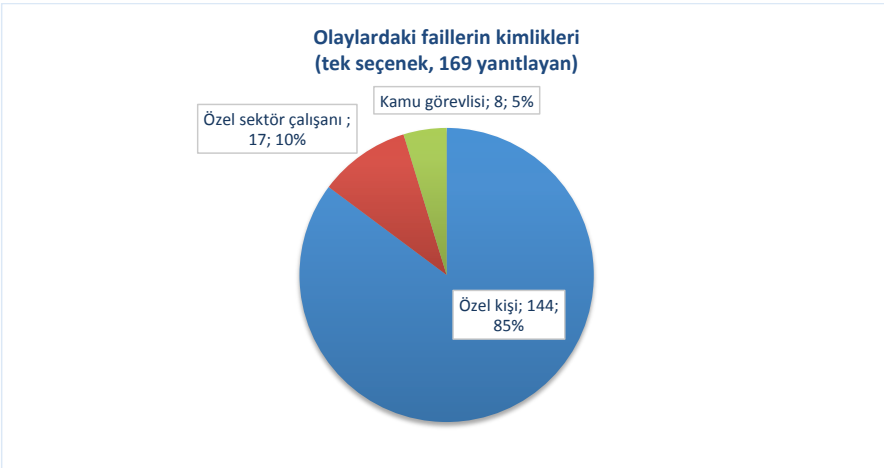
Çocuk mağdurlar

- Bildirilen 169 vakadan 29'unun mağdurları çocuklar, yani 18 yaşını doldurmuş kişilerdi. Bu 29 vakadan 25'i bizzat çocuklar, 4'ü ise tanıklar tarafından bildirildi.
- Lezbiyen, gey, biseksüel ve trans çocuklara yönelik şiddet tipleri çoğunlukla fiziksel şiddet, cinsel taciz, şiddet tehdidi, sözlü saldırı, mala zarar, takip edilme ve alıkonulma oldu.
- Çocukların büyük kısmı okullarında (21 vaka) ve evlerinde (4 vaka) hedef alındı.
- Hedef alınan 29 çocuktan sadece 9'unun saldırıdan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı ifade edildi.

Çocuklara yönelik nefret saikli saldırıların büyük oranda okullarda yaşanıyor olması, heteronormatif erkeklik ideolojisinin özellikle eğitim ortamlarında ideolojik etkisini gösterdiğine işaret etmektedir. Heteroseksist erkeklik ideolojisi, toplumsallaşma sürecinde, heteroseksüel olmayanlara yönelik saldırılar ve dışlama pratikleriyle gerçekleşmekte ve bu süreç genellikle akranlar arasında ortaya çıkmaktadır.

Faillerin sayısı

- Nefret suçu vakalarının üçte ikisinde failler birden fazla kişiydi; dörtte birinde 3'ten fazla saldırgan rapor edildi.
- Cinayete teşebbüslerde 9 vakadan 4'ünde 3, 2'sinde 2, 3 vakada 1 fail yer alıyordu. 3 tecavüz vakasının 1'inde 1 saldırgan bulunurken, 2'sinde ise saldırı 2 kişi tarafından gerçekleştirildi.

Faillerin Kimlikleri

- Özel kişiler: Faillerin çok büyük oranı, yüzde 85’i özel kişilerdi. Özel kişiler arasında; aile üyeleri, hayat arkadaşları (*partnerler*), okul arkadaşları veya mağdurların yakın çevresindeki kişiler, 144 vakanın 75’inin faili oldular ki bu rakama yöneticiler ve işverenler dâhil değildir. Bu durum iki şekilde açıklanabilir. Birincisi; heteroseksüel kadınlara ve çocuklara ek olarak LGBTİ yetişkin ve çocuklar da ev içi veya cinsiyet temelli sistematik şiddetin sürekli hedefindeler. İkincisi; Devletin LGBTİ’lere yönelik olumsuz tutumu, bu kişileri aile üyelerinin, okul ve iş arkadaşlarının veya yakın çevresindeki bireylerin ve sıradan insanların şiddet eylemleri için “kolay hedef” haline getiriyor. Bu iki yorumun da işaret ettiği önemli konu, ataerkil ve cinsiyetçi ideoloji ve politikaların, heteroseksist ideoloji ve politikalarla bir arada ve eşgüdümlü yürütüldüğü ve benzer ihlallere, şiddet içeren sonuçlara yol açtığıdır. Bildirilen vakalarda, fail olarak belirtilen kişilerin sosyal konumları ileriki bölümde sunulmuştur.
- Kamu görevlileri: Toplam 8 vaka arasında 2 vakada polis memurları, 2 vakada öğretmenler, 2 vakada sağlık sektörü çalışanları bu grupta bildirildi. 1 vakada fail yurt müdür yardımcısı, diğerinde ise devlet memuru olarak ifade edildi
- Özel kurum çalışanları: Toplam 17 vaka arasında 5 vakada özel güvenlik görevlileri, 7 vakada işverenler, 2 vakada özel kurum eğitimcileri, 1 vakada özel sağlık sektörü çalışanları, 1 vakada taksi şoförü ve 1 vakada da garson bu grupta bildirildi.

Bu bulguların genel değerlendirilmesi, LGBTİ’lere yönelik nefret saldırılarının ve suçlarının ortadan kalkması için verilecek mücadelenin çok yönlü ve çok katmanlı bir yapısı olması gereğine işaret etmektedir. Yasal, kamusal korumanın olmaması, yaygın toplumsal ideolojiyi güçlendirmekte ve cezasızlık algısını destekleyici etkide bulunmaktadır. Bu nedenle, aileler başta olmak üzere kamusal aktörler, şiddeti adeta bir “ıslah edici” araç olarak kullanmaktadır.

Faillerin yaşları

- Rapor edilen 169 olaydan 23’ünde, yani yaklaşık yüzde 14’ünde failler 18 yaşını doldurmamışlardı.
- 23 vakadaki fail çocuklardan 18’i okul arkadaşlarını hedef aldılar.

İhlallere dair bulgular

- 9 cinayete teşebbüsün 9’u da özel kişiler tarafından gerçekleştirildi. Bu 9 vakadan 3’ünün failleri mağdurların aile üyeleri, 3’ü tanıdıkları, 1’i okul arkadaşları, 2’si tanımadığı kişilerdi. Yani 9 vakadan 7’sinde LGBTİ’ler tanıdıkları kişiler

tarafından öldürülmek istendiler. Mağdurlardan 5'i gey, 1'i lezbiyen, 2'si trans kadın ve 1'i trans olarak bildirildi.

- 9 cinayete teşebbüs vakasının 4'ünde mağdurlar saldırıdan önce tehdit edilmişti.
- 3 tecavüz vakasının 2'sinde mağdurlar saldırıdan önce tehdit edilmişti; 1'inde ise mağdurlar olaydan önce takip edilmişlerdi.
- Translar çok sayıda vakada fiziksel şiddete maruz kaldılar ve kendilerine yönelik saldırılar daha vahşiydi. Toplam 169 yanıtın 34'ünde, yani yaklaşık 1/5'inde mağdurların trans (trans, trans erkek veya trans kadın) olduğu belirtildi. Cinayete teşebbüslerin 3/9'unda, silahla yaralamaların 1/5'ünde, fiziksel şiddetin 11/50'sinde mağdurlar trans kişilerdi.
- 9 cinayete teşebbüs vakasının 4'ünde failer 3 kişi, 2'sinde 2, 3'ünde tek kişiydi. Aynı şekilde, 3 tecavüz vakasının 1'inde 1, 2'sinde 2 kişi; 50 fiziksel şiddet vakasının 37'sinde; 5 silahla yaralama vakasının 4'ünde saldırganlar birden fazla kişilerdi.
- Mağdurların sağlık hizmetlerine veya diğer kamu hizmetlerine erişimlerinin engellendiği toplam 6 vakanın 4'ünde mağdurların cinsel kimliği erkek, 2'sinde trans erkek olarak ifade edildi. Aynı vakalarda cinsel yönelim dağılımı ise 3 vakada gey, 1 vakada biseksüel, 2 vakada heteroseksüel şeklinde belirtildi.
- Mağdurların kolluk kuvvetlerine yaptığı korunma taleplerinin reddedildiği toplam 6 vakanın 4'ünde mağdurlar gey, 1'inde biseksüel kadın ve 1'inde trans kadın olarak ifade edildi. Korunma talebi reddedilen 4 mağdurdan 1'i sonrasında cinayet teşebbüs ve 5'i fiziksel şiddete maruz kaldılar.

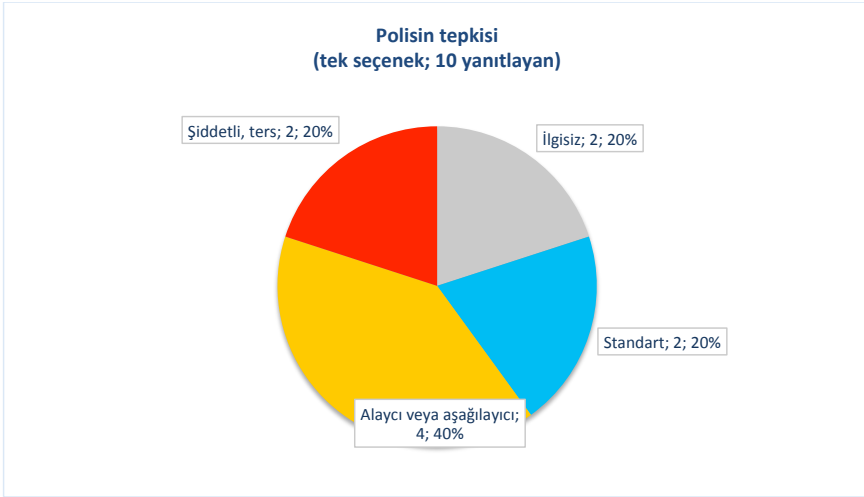
Polise bildirme

- Vakaların büyük çoğunluğu, hatta pek çok cinayete teşebbüs ve tecavüz vakası bile, polise ihbar edilmedi. Toplam 169 vakadan sadece 10'nun polise bildirildiği ifade edilirken araştırmaya katılan 121 mağdurdan sadece 9 kişi şikâyetle bulunduğunu belirtti. 9 vakanın tanığı bu duruma dair bilgi sahibi değildi.
- 9 cinayete teşebbüsün 7'si polise bildirilmedi 1 vakada da tanığın bu konu hakkında bilgisi bulunmuyordu.
- 3 tecavüz vakasının hiçbiri polise ihbar edilmedi. 5 silahla yaralamanın ise sadece 1'i polise bildirildi. Bu oran 50 fiziksel şiddet içeren vaka için 8 bildirim şeklinde oldu.

- Cinayete teşebbüs mağdurlarından 1 kişi saldırılardan önce polis koruması talep etmiş; polis ise reddetmişti.

Polisin tutumu

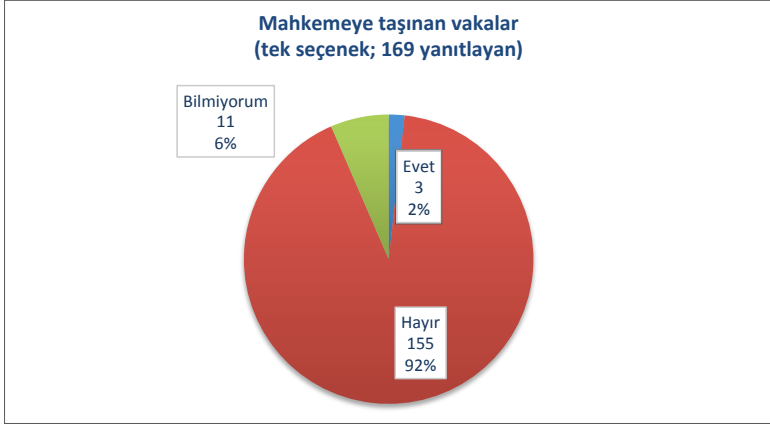
- Bu noktada, 169 vakadan 10’unun polise resmi olarak ihbar edildiğinin belirtilmesinde fayda var. Bunların 7’sinde mağdurlar yaralanmıştı. Polis, bildirilen 10 vakadan 2’sinde ilgisiz, 4’ünde alaycı veya aşağılayıcı, 2’sinde şiddetli-ters, 1’inde ise standart davrandı. 1 mağdur ise, kendisinin kamu çalışanı olması nedeniyle olayı polise cinsel kimlik temelli nefret suçu değil gasp şeklinde açıkladığını ifade etti. Bu vakada da polis özel bir tutum sergilemedi, standart davrandı.
- Mağdurlara ve tanıklara göre polis 10 ihbardan hiçbirini nefret suçu olarak değerlendirmede.
- Polisin tutumuyla ilgili olarak mağdurların ve tanıkların verdikleri yanıtlar aşağıdaki grafikte ifade edilmiştir.

Polise bildirmemenin dört temel gerekçesi (verilen 150 yanıt içinden)

- Başvurunun işe yarayacağına inanmama (96 yanıt)
- Polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe (59 yanıt)
- Polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmek istememe (45 yanıt)
- Polisten korkma (36 yanıt)

Mahkemelere taşınan vakalar

- 9 cinayete teşebbüsün 8'i mahkemeye taşınmadı 1'i vakada tanığın bu konuda bir bilgisi yoktu. Benzer şekilde, 3 tecavüz vakasının ve 5 silah ile yaralamanın hiçbiri mahkemelere taşınmadı.

Diğer mekanizmalara rapor edilen vakalar

- Mağdurların veya tanıkların çoğu yetkili mekanizmaların neler olduğunu bilmiyordu.
- Bilenler bu mekanizmaların etkisiz olduğunu düşünüyordu.
- Az sayıda vaka (17) LGBTİ örgütlerine veya destek gruplarına rapor edildi.
- Mağdurların veya tanıkların hiçbiri barolarca sunulan adli yardımdan bahsetmedi.
- Sadece bir vakada durum LGBTİ'leri kapsayan cinsel eşitlik çalışmalarıyla tanınan bir belediyeye, Nilüfer Belediyesine bildirildi.

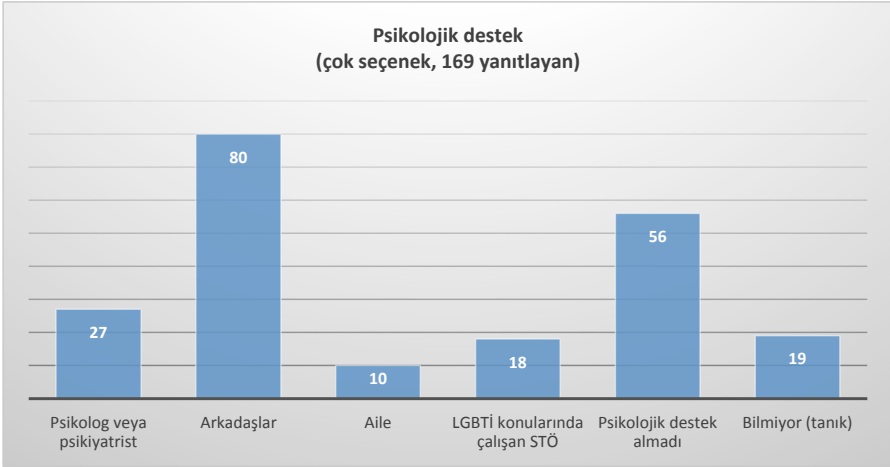
Diğer: Nilüfer Belediyesi.

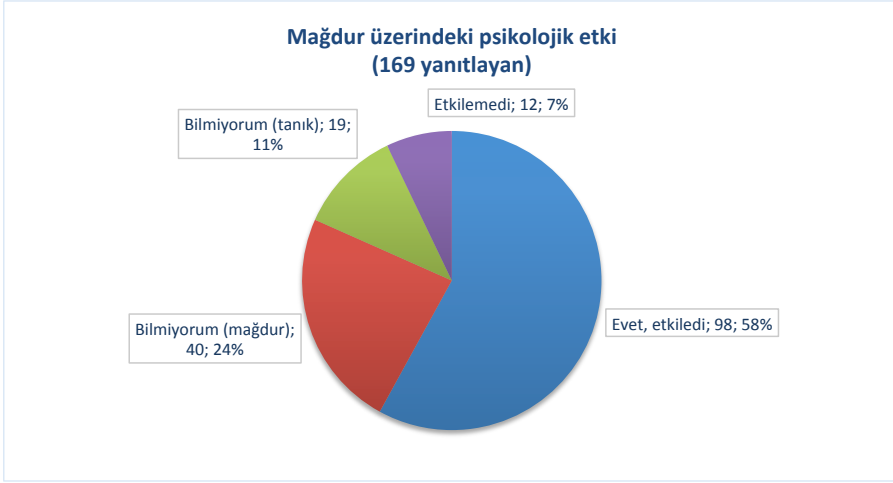
Sağlık hizmeti

- 169 vakanın 26’sında, yani yaklaşık her 6 saldırıdan 1’inde mağdurlar fiziksel olarak yaralandı. Bu 26 vakanın 17’sinde mağdurlar tıbbi kurumlardan yardım almayı tercih etti. Bu mağdurlardan 8’i, yani yaklaşık yarısı kendilerine yönelik tavırları ve tedaviyi “uygun” buldu. Tedavi gören 17 mağdurdan 4’ü tedaviyi ve tavırları kısmen uygun bulurken; “hayır, uygun değildi” diyen 5 kişiydi.

Psikolojik etki ve destek

- 9 cinayete teşebbüs mağdurunun sadece 3’ünün olaydan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı bildirildi.
- 3 tecavüz mağdurunun 2’si vaka sonrasında psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 1 mağdur LGBTİ konularında çalışan bir örgütten destek aldı. Tecavüz sonrası profesyonel destek alan 2 mağdurdan 1’i sunulan psikolojik desteği kısmen uygun bulurken, diğeri uygun bulmadığını belirtti.

4.4. MAĞDUR BEYANLARINDAN ALINTILAR

Sosyal hayata etkiler

“İyileşmek için hastaneye gidiyorsun; daha hasta olarak ayrılıyorsun. Nefret ediyorsun vatandaşsı olduğun ülkeden ve bunun yanlış bir his olduğunu bilip kendini suçluyorsun.” (Sağlık hizmeti alması engellenen bir biseksüel erkek)

“Nasıl etkilemesin. Hâlâ hiç doluyum ve yalnız başıma sosyalleşmeye çekiniyorum. O adamlarla yeniden karşılaşabilirim ayrıca.” (restoranda fiziksel ve sözlü saldırıya uğrayan bir gey)

“Yolda yürürken sürekli arkama bakmak zorunda kalıyorum. Yine gelip laf atacaklar, saldıracaklar diye korkuyorum.” (toplu taşıma aracında cinsel tacize uğrayan ve ardından takip edilen bir gey)

“Neden şiddete uğruyoruz? Neden önlenemiyor? Biz insan değil miyiz? Bunları sorguladım ama maalesef ki bu toplumun şiddetine alıştık.” (işyerinde fiziksel saldırıya uğrayan ve yaralanan bir trans)

“Kız arkadaşım ile sokakta el ele rahatça yürüyemiyorum. Bir daha aynı şeyin olabileceği korkusunu yaşıyorum ve topluma, geleceğime yönelik endişe duyuyorum.” (sokakta cinsel tacize uğrayan ve ardından takip edilen bir biseksüel kadın)

Çalışma hayatına etkiler

“İşten ayrılmaya zorlanıyorum ve ekonomik açıdan bu çok zor. Her gün o insanların suratlarını çekmek zorundayım.” (işyerinde cinsel tacize ve sözlü saldırıya uğrayan bir kadın)

“Kirlenmişlik duygusu. İşe gidemedim; bir süre rapor aldım. Hâlâ da korkarak gidiyorum.” (işyerinde cinsel tacize maruz kalan bir trans kadın)

“İş ve sosyal hayatımı olumsuz etkiledi. Hareketlerime çekidüzen vermem gerektiği, yoksa işten atılacağım söylendi.” (işyerinde sözlü saldırıya ve şiddet tehdidinde uğrayan bir trans kadın)

Okul hayatına etkiler

“Olaydan beri üç defa intihara teşebbüs ettim. Depresyondayım ve okuldaki başarımlarım kötüleşiyor. İki kere okul değiştirmek zorunda kaldım.” (okulda tecavüze uğrayan bir cinsiyetsiz biseksüel)

“Öğretmenim tehdit etti beni. Okulda, derste karşılaşınca kalbim duracak gibi oluyor korkudan. Aileme ve yönetime söylemiş; okuldan atılmışım.” (okulda sözlü saldırıya ve şiddet tehdidinde maruz kalan bir lezbiyen)

“Okula gitmeye korkuyorum. Tekrar olmasından korkuyorum. Kâbuslar görüyorum. Yapanlardan nefret etmemek için uğraşıyorum.” (okulda fiziksel saldırıya uğrayan bir gey)

“Okula gidemiyorum. Devamsızlıktan kalacağım. Neyse ki idare görmezden geliyor. Okul değiştirmek zorundayım artık. Rezil oldum.” (okulda sözlü saldırıya ve şiddet tehdidinde maruz kalan ardından takip edilen bir gey)

“Kendime güvenim tamamen kayboldu. Okul içerisinde olduğundan ve bana hakaret edenler okuldan insanlar olduğu için okula gidesim gelmedi. Sadece intihar etmek istediğimi biliyorum. Daha fazla bir şey düşünmüyorum.” (okulda sözlü saldırıya uğrayan bir lezbiyen)

Psikopatolojik sonuçlar

“Panik atak ve anksiyete tedavisi görmeye başladım.” (okulda fiziksel şiddete maruz kalan ve ardından takip edilen bir panseksüel erkek)

“Yaşama dair hiçbir iz kalmadı. Hep aklımda intihar düşünceleri var.” (evde fiziksel şiddete maruz kalan bir gey)

“Bir hafta evden uzaklaştım. Büyük bir travmaydı ve travma sonrası stres bozukluğu yaşadım. Cinsel yönelimimden dolayı ilk defa şantaj ve tehdide uğramıştım.” (evinin civarında sözlü saldırıya uğrayan ve eşyaları tahrip edilen bir lezbiyen)

“Travma sonrası stres bozukluğu tanısı aldım. Dışarı çıkmaktan çekinmek, korkmak; gece uyuyamamak gibi...” (evinin civarında fiziksel şiddete uğrayan, takip edilen ve korunma talebi kolluk kuvvetlerince reddedilen bir gey)

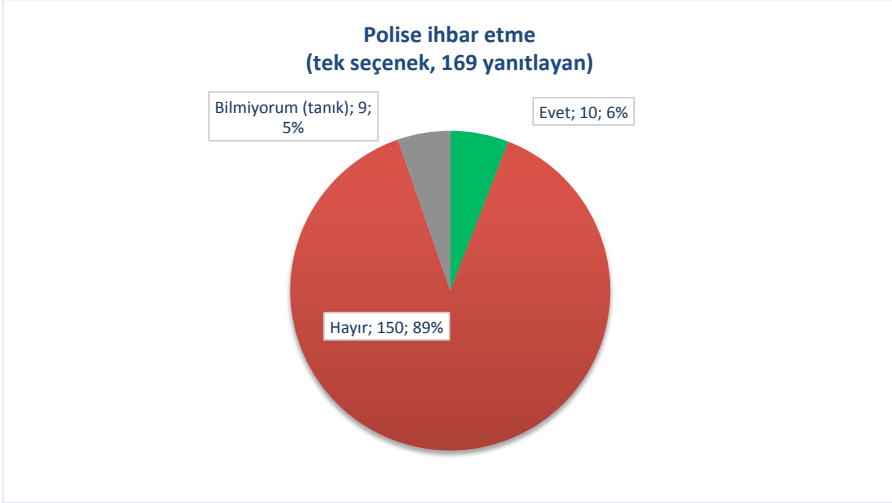
“Ruhsal dengemi ve psikolojimi altüst etti.” (evde fiziksel şiddete ve cinsel tacize uğrayan bir trans kadın)

“Anksiyete bozukluğu ve depresyon gelişti.” (evde sözlü saldırıya ve şiddet tehdidinde maruz kalan bir lezbiyen)

“Hala depresifim ve aklıma geldikçe ağlıyorum. Çaresizlik hissi yoğun.” (okulda fiziksel şiddete uğrayan bir gey)

5. KOLLUK KUVVETLERİNİN TUTUMU

Araştırma bulgularına göre Emniyet Teşkilatı mağdurlar veya tanıklarca başvuru-
lan başlıca kolluk mekanizması oldu.

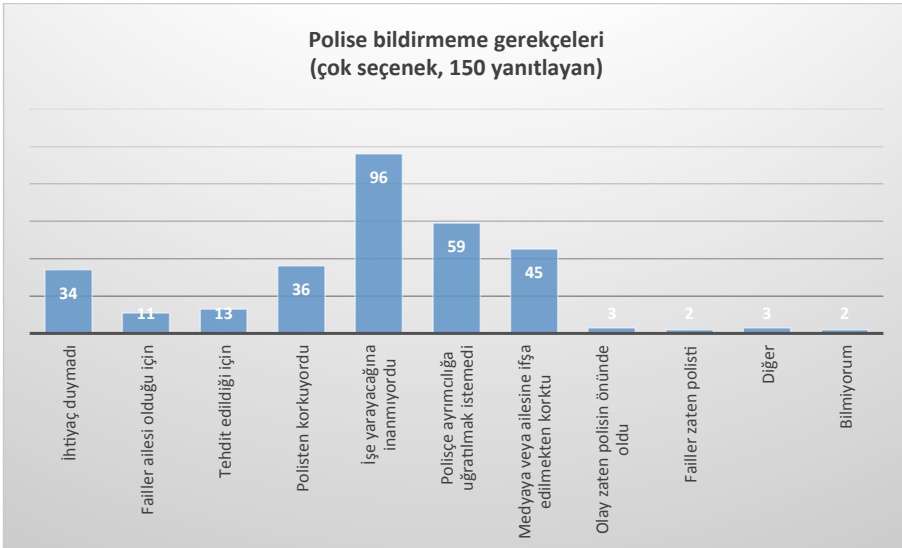
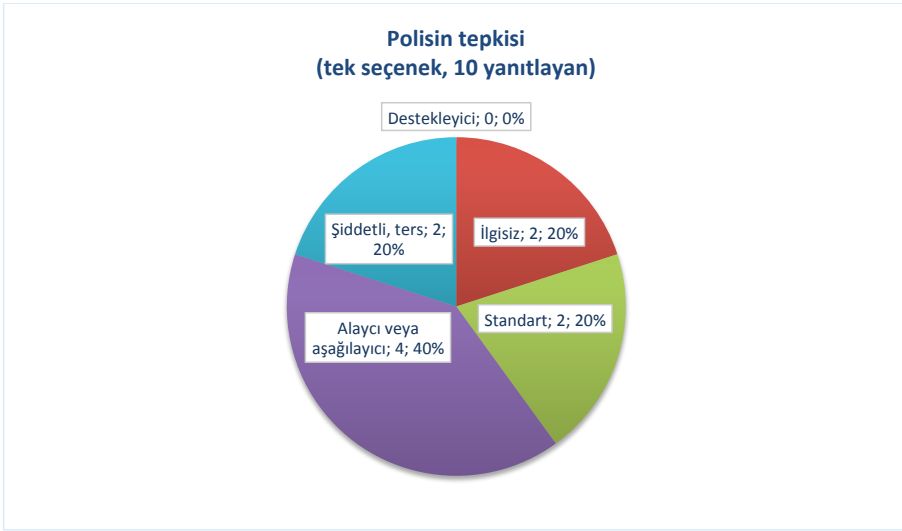
Bununla birlikte, 169 vakanın sadece 10'u polise bildirildi; 150'si bildirilmedi; 9
vakanın tanığı bunu bilmiyordu. Ancak bu vakaların sadece 3'ünde resmi süreçler
işletildi. Dolayısıyla mahkeme süreçleri başlatılan vaka sayısı da 3'te kalmış oldu.
Bu derece az bildirim ve işlemin çeşitli sebepleri vardı: Birincisi, 2 vakada fail-
lerin kendileri zaten polis memurlarıydı ve böylece bu vakalarda mağdurlar bu
yüzden bildirimde bulunmamayı tercih ettiler. İkincisi, 3 vakada polisler vakalara
tanıklık etmelerine rağmen tepki göstermediler veya görevlerini yerine getirme-
diler. Üçüncüsü, mağdurların çoğu daha önce açıklanan çeşitli nedenlerden ötürü
polisle irtibata geçmek istemediler.

Bir vakanın mağduru ise deneyimini şu şekilde aktardı:

“Adli vaka olduğu için hastane polise haber verdi. Memur olmamdan
kaynaklı çekincelerim dolayısıyla nefret suçu olarak göstermemeye
çalışmak zorunda kaldım. Olayı gasp olarak anlattım.” (cinayete te-
şebbüs ve silahla yaralama mağduru bir gey)

Özetle, vakaların yaklaşık %6'sının polise şikâyet edilmesine ek olarak, yukarıda aktarılan deneyimler de polisin, LGBTİ'lerin insan haklarıyla ilgili olumsuz tutumuna dair tabloyu tamamlamaktadır.

Türk hukuk sisteminde, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret suçlarının ya da LGBTİ sorununun tanınırlığının olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, aşağıda verilen iki grafik, polisin LGBTİ mağdurlara yaklaşımını bir bakıma şaşırtmadan sergilemektedir. Polis, bildirilen hiçbir vakayı nefret suçu olarak değerlendirmemiştir.

6. İHLAL KATEGORİLERİNE GÖRE NİCEL BULGULAR

6.1 CİNAYET VEYA CİNAYETE TEŞEBBÜS

CİNAYETE TEŞEBBÜS

9 kişi tarafından yanıtlandı. (7 mağdur, 2 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 2 vakada trans kadın, 5 vakada erkek, 1 vakada kadın, 1 vakada trans olarak belirtildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 2 vakada heteroseksüel, 1 vakada ise bilinmiyor olarak belirtildi.

Mağdurların yaşları: 1 mağdur 13-17, 5 mağdur 18-25, 3 mağdur 26-35 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 1 vakada mağdur çocuktü.

Olayın gerçekleşme zamanları: 1 vaka sabah, 3 vaka öğleden sonra, 2 vaka akşam ve 3 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 4'ü evde, 1'i ev civarında, 1'i sokakta, 1'i okulda, 1'i hapishanede, 1'i toplu taşımada gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 3 vakada failler tek kişiydi. 2 vakada failler iki kişi, 4 vakada da 3 kişilerdi.

Coğrafi konum: 4 vaka İstanbul'da, 2'si Diyarbakır'da; 1'er vaka da Gaziantep, Tekirdağ ve Muğla'da gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: 9 vakada da failler özel kişilerdi. 3 vakada aile üyeleri, 4 vakada tanıdık başka kişiler, 2 vakada tanınmayan kişiler mağdurları hedef aldılar.

Yaralanmalar: 5 mağdur ciddi şekilde yaralandı.

Tıbbi yardım: Mağdurların sadece 2'si tıbbi yardım talebinde bulundu. 1 tanık bunu bilmiyordu. Mağdurlardan 1'i verilen tıbbi hizmet esnasında kendisine uygun davranıldığını beyan ederken, diğeri uygunsuz tavır gösterildiğini ifade etti.

Psikolojik destek: Mağdurların 3'ü profesyonel destek aldı. 1 tanık bunu bilmiyordu.

Polise bildirim: Sadece 1 mağdur olayı polise ihbar etti. 1 tanık bunu bilmiyordu. Bu bir vakada polisin tepkisi standart oldu çünkü mağdur memur olduğu için olayı adi gasp olarak anlatmak zorunda hissetti.

Mahkemeye taşınan vakalar: Bir vakada tanığın bu konu hakkında bir bilgisi yoktu. Geri kalan hiçbir vaka mahkemeye taşınmadı.

Vakanın bildirildiği kurum: Mağdur yanıtlarına göre, 2 vaka LGBTİ konularında çalışan sivil toplum örgütlerine bildirildi.

6.2. AŞIRI FİZİKSEL ŞİDDET

Silahla yaralama (5 vaka), tecavüz (3 vaka), diğer cinsel saldırılar (9 vaka)

SİLAHLA YARALAMA

5 kişi tarafından yanıtlandı. (4 mağdur ve 1 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 3 vakada erkek, 1 vakada trans kadın, 1 vakada cinsiyet kimliğini bilmediği şeklinde tarif edildi (mağdur tarafından).

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 3 vakada gey, 1 vakada panseksüel, 1 vakada da tanığın bunu bilmediği şeklinde tarif edildi.

Mağdurların yaşları: Mağdurlar 1 vakada 18-25, 3 vakada 26-35, 1 vakada 36-45 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka akşam, 3 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 1 vaka evde, 1 vaka hastanede, 3 vaka sokakta gerçekleşti.

Coğrafi konum: 2 vaka İstanbul'da, 1 vaka Ankara'da, 1 vaka Mersin'de gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 1 vakada bir, 2 vakada iki, 2 vakada üçten fazla sayıda fail vardı.

Faillerin kimlikleri: Toplam 5 vakanın 4'ünde failer özel kişilerdi. 1'inde tanıdık kişilerken, 3'ünde mağdurlar tarafından tanınmıyorlardı. 1 vakada fail kamu personeliydi (sağlık görevlisi).

Tıbbi yardım: 5 mağdurdan 3'ü tıbbi yardım talebinde bulundu, 1'i yardım talep etmedi. 1'inde tanığın bu konu hakkında bilgisi bulunmuyordu. Yardım alan 3 mağdurdan 3'ü de sunulan tıbbi yardımın uygun olduğunu aktardı.

Polise bildirim: 5 vakanın 1'i polise ihbar edildi, 3'ü edilmedi. 1'inde tanığın bilgisi bulunmuyordu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 5 vakanın 4’ü mahkemeye taşınmadı, 1’inin akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 1 olayda mağdur, LGBTİ konularında çalışan sivil toplum örgütlerine şikâyetle bulundu. Diğer 3 vakada bir bildirimde bulunulmadı. 1’inin durumu tanıkça bilinmiyordu.

TECAVÜZ

3 kişi tarafından yanıtlandı (3 mağdur, 0 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 1 vakada erkek, 1 vakada kadın, 1 vakada cinsiyetsiz (*agender*) olarak ifade edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 1 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada biseksüel olarak tarif edildi.

Mağdurların yaşları: 2 mağdur 13-17, 1 mağdur 18-25 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 3 vakadan 2’sinin mağduru 18 yaşından küçük kişilerdi.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka öğleden sonra, 1 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 tecavüz vakasının 1’i mağdurun evinin civarında, 2’si okulda gerçekleşti.

Coğrafi konum: Vakalardan 2’si İstanbul’da, 1’i Ankara’da meydana geldi.

Faillerin sayısı: 3 tecavüz vakasının 1’inde bir fail varken, 2’sinde iki kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Toplam 3 vakadan 2’sinde failer özel kişiler (birinde okul arkadaşı, diğerinde mağdurun tanıdığı bir kişi); 1’inde özel eğitim kurumundaki öğretmendi.

Tıbbi yardım: 3 mağdurdan hiçbiri tecavüz sonrasında tıbbi yardım talebinde bulunmadı.

Psikolojik destek: 3 tecavüz mağdurunun 2’si psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 1 mağdur sadece arkadaşlarından ve LGBTİ alanında çalışan örgütlerden destek aldı. Profesyonel destek alan 2 mağdurun 1’i sunulan psikolojik desteği kısmen uygun bulurken, diğeri uygun bulmadığını belirtti.

Polise bildirim: 3 tecavüz vakasının hiçbiri polise bildirilmedi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 3 tecavüz vakasından hiçbiri mahkemeye taşınmadı.

Vakanın bildirildiği kurum: Söz konusu 3 vakadan hiçbiri yargı dışı mekanizmalara bildirilmedi.

DİĞER CİNSEL SALDIRILAR

8 kişi tarafından yanıtlandı. (3 mağdur, 5 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 5 vakada erkek, 3 vakada trans kadın olarak bildirildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 2 vakada heteroseksüel iken 1 vakada tanık, mağdurun cinsel yönelimini bilmiyordu.

Mağdurların yaşları: 1 mağdur 13-17, 4 mağdur 18-25, 2 mağdur 26-35, 1 mağdur ise 46-65 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 1 vakanın mağduru 18 yaşından küçüktü.

Olayların gerçekleşme zamanları: 4 vaka gece, 3 vaka öğleden sonra, 1 vaka akşam gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 8 vakadan 1'i evde, 2'si okulda, 1'i işyerinde, 2'si barda, 1'i sokakta, 1'i hastanede meydana geldi.

Coğrafi konum: 2'si İstanbul'da, 2'si Eskişehir'de, 1'i Hatay'da, 1'i Ankara'da, 1'i Kıbrıs'ta, 1'i de Konya'da gerçekleşti.

Faillerin sayısı: Toplam 8 vakanın 3'ünde failler bir kişi, 3'ünde iki kişi ve 2'sinde üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: 6 vakada failler özel kişilerdi. Bu kişilerden 2'si mağdurun okul arkadaşları, 3'ü tanımadığı kişiler, 1'i ise tanıdığı başka kişilerdi. 2 vakada failler özel kurumda görevlilerdi. Bu kişilerden 1'i işveren, diğeri garson idi.

Tıbbi yardım: 8 mağdurdan 2'si yaralandı. 1 kişi tıbbi yardım talebinde bulundu; 6'sı bulunmadı; 1'inde ise tanık bunun hakkında bilgi sahibi değildi. Tıbbi destek gören mağdur, tedavi ve tavrı kısmen uygun bulunduğunu belirtti.

Psikolojik destek: 3 mağdur, aile ve arkadaşlar dâhil hiçbir psikolojik destek almadı; sadece 2 mağdur psikolog veya psikiyatriste başvurdu. Bunlardan 1'i kendisine yönelik profesyonel desteği uygun bulunduğunu belirtirken diğeri kısmen uygun bulunduğunu ifade etti.

Polise bildirim: 6 mağdur olayı polise ihbar etmezken 2'sinde tanıklar bu konu hakkında bilgi sahibi değildi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 6 vaka mahkemeye intikal etmedi. 2 tanık ise bunu bilmiyordu.

6.3. SALDIRI

FİZİKSEL ŞİDDET

50 kişi tarafından yanıtlandı. (40 mağdur ve 10 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 31 vakada erkek, 3’ünde kadın, 2’sinde trans erkek, 6’sında trans kadın, 3’ünde trans, 1’inde *genderqueer*, 1’inde ise akışkan cinsiyete sahip kişilerdi. 3 mağdur cinsiyet kimliklerinden emin değillerdi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: 35 vakada gey, 3 vakada lezbiyen, 2’sinde biseksüel, 4’ünde heteroseksüel, 2’sinde panseksüel olarak tarif edildi. 1 mağdur cinsel yöneliminden emin değildi. 1 vakanın tanıdığı mağdurun cinsel yöneliminden emin değilken, 2 vakanın tanıkları bunu bilmediklerini ifade ettiler.

Mağdurların yaşları: 1 mağdur 6-12, 11 mağdur 13-17, 25 mağdur 18-25, 10 mağdur 26-35, 1 mağdur 36-45, 2 mağdur 46-65 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 50 fiziksel şiddet mağdurundan 12’si 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Olaylar günün her saatinde gerçekleşti ama çoğunlukla öğleden sonra, akşam ve gece vuku buldu. 3 vaka sabah, 19 vaka öğleden sonra, 11 vaka akşam, 17 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 9 vaka evde, 6’sı ev yakınında, 11’i okulda, 2’si işyerinde, 2’si hastanede, 4’ü toplu taşıtta veya durağında, 4’ü kafe/barda, 2’si LGBTİ buluşma mekânı veya çevresinde, 1’i polis merkezinde, 1 vaka hapisyanede, 5’i caddede, 1’i alışveriş esnasında mağazada, 2’si sahil kenarında yaşandı.

Coğrafi konum: Ankara’da 6, Eskişehir’de 2, İstanbul’da 20, İzmir’de 3, Kocaeli’nde 2, Mersin’de 3, Tekirdağ’da 2, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Muğla, Osmaniye, Sakarya, Afyon, Konya ve Kıbrıs’ta 1’er vaka gerçekleşti.

Saldırıların hakkındaki gerçekler: 50 vakanın 12’sinde mağdurlar önceden takip edilmişlerdi. 15 mağdur olaylar öncesinde tehdit edilmekte olduklarını ifade etti. Kolluk kuvvetleri 5 mağdurun saldırı öncesindeki korunma taleplerini reddetti.

Faillerin sayısı: 50 vakanın 13’ünde failler tek kişi iken 16 vakada iki, 8 vakada üç, 13 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: 50 vakanın 45’inde failler özel kişilerdi. 3 vakada ise özel kurum (özel kurumda öğretmen, işveren ve güvenlik personeli) çalışanlarıydı. Kamu görevlilerinin fail olduğu 2 vakada ise bu kişiler polis memuru ve öğretmen pozisyonunda idiler.

Faillerin yaşları: 50 vakanın 11’inde failler 18 yaşında veya altındaydılar. Failler 39 olayda yetişkinlerdi.

Yaralanmalar: 50 mağdurun 21’i yaralandı.

Tıbbi yardım: 50 mağdurdan 12'si tıbbi yardım talebinde bulundu. Bunlardan 6'sı yaklaşımın uygun olduğunu belirtirken, 3'ü olumsuz, 3'ü kısmen uygun olduğunu ifade etti.

Psikolojik destek: 50 vaka içerisinde sadece 11 mağdur psikoloğa veya psikiyatriste başvurdu.

Polise bildirim: 50 vakanın sadece 8'i polise ihbar edilirken 37'si ihbar edilmedi. 5 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: Hiçbir vakada polis mağdurları destekleyici tutum sergilemedi; 1'inde standart (nötr), 4'ünde alaycı veya aşağılayıcı, 1'inde şiddetli, 2'sinde basıkıcı tavır sergiledi (diğer şıkkı). Mağdur ve tanık ifadelerine göre olayların hiçbirinde polis olayı nefret suçu olarak algılamadı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 50 vakanın sadece 2'si mahkemeye taşındı; 42'si taşınmadı. 6 vakada ise tanıklar olayın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

Vakanın bildirildiği kurumlar: 50 vakanın 6'sı LGBTİ örgütlerine bildirildi.

6.4. MÜLKE ZARAR

20 kişi tarafından yanıtlandı. (15 mağdur, 5 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 14 vakada erkek, 4 vakada kadın, 1 vakada trans, 1 vakada akışkan cinsiyetli olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: 13 vakada gey, 3'ünde lezbiyen, 2'sinde biseksüel, 1'inde panseksüel olarak tanımlandı. 1 tanık mağdurun cinsel yönelimini bilmiyordu.

Mağdurların yaşları: Mağdurlar 1 vakada 6-12, 6 vakada 13-17, 8 vakada 18-25, 5 vakada 26-35 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 20 mağdurun 7'si 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 3'ü sabah, 9'u öğleden sonra, 4'ü akşam, 4'ü gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 vaka evde, 1'i ev civarında, 9'u okulda, 2'si hastanede, 1'si toplu taşıma aracında, 1'i barda, 1'i hapisanede, 1'i sokakta ve 1'i Kredi Yurtlar Kurumu yurdunda meydana geldi.

Coğrafi konum: Vakaların, 4'ü İstanbul'da, 3'ü Eskişehir'de, 2'si Ankara'da gerçekleşirken, Gaziantep, İzmir, Kocaeli, Mersin, Aydın, Tekirdağ, Osmaniye, Çorum, Afyon, Nevşehir ve Muğla illerinde birer vaka gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 6 vakada failer tek kişi iken, 4 vakada iki, 3 vakada üç, 7 vakada üçten çok fail vardı.

Faillerin kimlikleri: 20 vakanın 18'inin faili özel kişilerdi. 1 vakanın faili özel kurumda görevli güvenlik görevlileri oldular. 1 vakanın faili ise kamu görevlisi bir yurt müdür yardımcısı idi.

Tıbbi yardım: 4 vakada mağdurlardan yaralandı; bunlardan 3'ü tıbbi desteğe başvurdu. Bu 3 mağdurdan 1'i uygulanan tedaviyi uygun, 1'i kısmen uygun şekilde ifade ederken 1 mağdur uygun değil olarak ifade etti.

Psikolojik destek: 8 mağdur psikolog veya psikiyatrist desteği aldı. 3 mağdur arkadaşları ve ailesi dâhil hiçbir psikolojik destek görmedi.

Polise bildirim: 20 vakadan sadece 1'i polise ihbar edilirken 17'si ihbar edilmedi. 2'sinin akıbeti tanıklar tarafından bilinmiyordu.

Polisin tavrı: Polis, bildirilen tek vakada mağdura karşı alaycı veya aşağılayıcı tavır aldı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 20 vakanın 1'i mahkemeye taşındı.

Vakanın bildirildiği kurum: 3 vaka idari şikâyet mekanizmalarına, 3 vaka LGBTİ örgütlerine bildirildi.

6.5. TEHDİTLER VE PSİKOLOJİK ŞİDDET

Alıkonulma veya tecrit edilme (3), kovalanma/takip edilme (40), şiddet tehdidi (57), cinsel taciz (38).

ALIKONULMA VEYA TECRİT EDİLME

3 kişi tarafından rapor edildi. (2 mağdur, 1 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 2 vakada erkek, 1 vakada kadındı.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 2 vakada gey, 1'inde lezbiyen olarak bildirildi.

Mağdurların yaşları: 3 mağdur da 18-25 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1'i sabah, 1'i akşam ve 1 vaka gece yaşandı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 2 vaka evde, 1 vaka hastanede meydana geldi.

Coğrafi konum: 1 vaka Ankara'da, 1 vaka Gaziantep'te ve 1 vaka Mersin'de gerçekleşti.

Saldırıların hakkında gerçekler: Alıkonulma eylemlerine; 3 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahla yaralama, 1 vakada cinayete teşebbüs eşlik etti. 1 olay öncesinde kolluk kuvvetleri mağdurun korunma talebini reddetmişlerdi.

Faillerin sayısı: 3 vakanın 2'sinde saldırganlar iki kişi, 1'inde üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler 3 vakada da özel kişilerdi. Bunlardan ikisi mağdurların anne babaları, biri ise tanımadığı kişilerdi.

Yaralanmalar: 2 mağdur yaralandı.

Tıbbi yardım: Tıbbi yardıma 1 mağdur başvurmuştu ve verilen tedavi hizmetini uygun bulmuştu.

Psikolojik destek: Mağdurlardan sadece 1'i olaydan sonra profesyonel destek aldı. 2 mağdur ise arkadaşlarından destek gördü. Profesyonel destek alan mağdur, desteği uygun bulduğunu belirtti.

Polise bildirim: 3 vakanın hiçbiri polise bildirilmedi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 16 vakanın hiçbiri mahkemeye taşınmadı.

Vakanın bildirildiği kurum: Hiçbir vaka mahkemeye intikal etmedi ve bunun yanında başka hiçbir mekanizmaya bildirilmedi.

TAKİP EDİLME

40 kişi tarafından rapor edildi. (29 mağdur, 11 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 20 vakada erkek, 11 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 4 vakada trans kadın, 1 vakada akışkan cinsiyetten olarak ifade edildi. 2 vakada mağdurlar cinsel yönelimlerinden emin değillerdi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: 19 vakada gey, 10'unda lezbiyen, 3'ünde biseksüel, 6'sında heteroseksüel, 2'sinde panseksüeldi.

Mağdurların yaşları: Mağdurlar, 1 vakada 6-12, 5 vakada 13-17, 24 vakada 18-25, 7 vakada 26-35 ve 3 vakada 36-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 40 mağdurun 6'sı 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Vakaların 3'ü sabah, 17'si öğleden sonra, 13'ü akşam, 7'si gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: Vakaların 5'i evde, 7'si ev civarında, 8'i okulda, 7'si toplu taşımada, 5'i kafede, 4'ü sokakta gerçekleşirken işyeri, hastane, LGBTİ buluşma mekânı ve KYK yurdunda birer vaka gerçekleşti.

Saldırıları hakkında gerçekler: Takip edilme olaylarının ardından 3 vakada cınayete teşebbüs, 1 vakada tecavüz, 12 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahla yaralama ve 13 vakada cinsel taciz gerçekleşti. 3 vakada polis, mağdurların koruma talebini öncesinde reddetmişti.

Faillerin sayısı: Failler 13 vakada tek kişi, 10 vakada iki kişi, 5 vakada üç kişi, 12 vakada ise üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 37’sinde özel kişilerdi. 3’ünde ise kamu görevlileri oldu. Bu vakalarda kişiler sırasıyla polis memuru, yurt müdür yardımcısı ve öğretmen idiler.

Psikolojik destek: 40 mağdurun 6’sı profesyonel destek aldı. 13 mağdurun olay sonrasında aile ve arkadaşlar dâhil hiçbir psikolojik destek görmediği ifade edildi.

Polise bildirim: 40 vakanın sadece 2’si polise ihbar edildi, 2’si ise tanıklar tarafından bilinmiyordu.

Polisin tavrı: İhbar edildiği bilinen 2 vakanın 1’inde polis aşağılayıcı tutum sergilerken diğer vakada polis şiddetli/ters bir tutumda gösterdi.

Mahkemeye taşınan vakalar: Toplam 40 vakadan 39’unun mahkemeye taşınmadığı bildirildi. 1 vakanın tanığı ise bu bilgiye sahip değildi.

Vakanın bildirildiği kurum: 3 vaka LGBTİ örgütlerine, 2’si idari şikâyet mekanizmasına bildirildi.

Not: Bu bölümden itibaren ele alınacak ihlallerin tamamına yakını yukarıda açıklanan vakalara onlarla aynı esnada eşlik ettiği için, sadece sınırlı kapsamda açıklanacaktır. Aşağıdaki kategoriler ile ilgili daha ayrıntılı istatistiki bilgi için Kaos GL Derneği ile iletişime geçilebilir.

ŞİDDET TEHDİDİ

57 kişi tarafından rapor edildi. (40 mağdur, 17 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 28 vakada erkek, 8’inde kadın, 9’unda trans erkek, 6’sında trans kadın, 1’inde cinsiyetsiz, 1’inde akışkan cinsiyetli, 1’inde trans olarak tarif edildi. 3 vakanın mağdurları kendi cinsel kimliklerinden emin olmadıklarını ifade etti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 31’inde gey, 6’sında lezbiyen, 7’sinde biseksüel, 11’inde heteroseksüeldi. Tanıklar 2 vakada mağdurların cinsel yönelimlerini bilmiyorlardı.

Çocuk mağdurlar: 57 mağdurun 11’i 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 57 vakanın 9’u evde, 5’i ev civarında, 10’u okulda, 2’si işyerinde, 3’ü hastanede, 12’si toplu taşımada, 7’si kafede, 3’ü LGBTİ buluşma mekânında, 4 sokakta, 1’i polis merkezinde gerçekleşti. 1 saldırı ise gazete haberi aracılığıyla gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: 57 vakanın 52’sinde failer özel kişilerdi. 3 vakada failer özel kurum çalışanları oldular (1 amir, 1 özel güvenlik görevlisi, 1 hizmet personeli). 2 vakada failer kamu görevlileriydi (1 öğretmen, 1 sağlık görevlisi).

CİNSEL TACİZ

38 kişi tarafından yanıtlandı. (26 mağdur, 12 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 15 vakada erkek, 13 vakada kadın, 4 vakada trans erkek, 5 vakada trans kadın, 1 vakada trans olarak bildirildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 14’ünde gey, 8’inde lezbiyen, 7’sinde biseksüel, 7’sinde heteroseksüel olarak tarif edildiler. Tanıklar 1 vakada “bilmiyorlardı”. 1 vakada mağdur cinsel yönelim sorusuna “kendimi etikete sokmak istemiyorum” şeklinde yanıt verdi.

Çocuk mağdurlar: 38 vaka içinde 5 mağdur 18’den daha küçük yaşta idi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 6 vaka evde yaşanırken; 2’si evin yakınında, 6’sı okulda, 4’ü işyerinde, 2’si hastanede, 9’u kafe/barda, 4’ü toplu taşıtta veya durağında, 1’ LGBTİ buluşma mekânında, 1’i basın yoluyla ve 3’ü caddede gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 38 vakanın 16’sında failer tek kişi, 8 vakada iki kişi, 3 vakada üç kişi, 11 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Failler 35 vakada özel kişilerdi. 3 vakada failer özel kurum görevlileriydi (iki vakada işverenler ve bir vakada eğitimci).

Polise bildirim: 38 vakanın 1’i polise ihbar edilirken 34’ü ihbar edilmedi. 3 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: Tek vakada polis aşağılayıcı tutum sergiledi ve vakayı nefret suçu olarak değerlendirmemişti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 38 vaka içinde sadece 2 vaka mahkemeye taşındı. 3 vakanın tanıkları vakaların mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

6.6. ÖNYARGI SAIKLİ DİĞER VAKALAR

Hakaret veya sözlü saldırı (136), sağlık veya diğer kamu hizmetlerine erişime izin verilmemesi (6), kolluk kuvvetlerince korunma talebinin reddedilmesi (6), diğer (9).

HAKARET VEYA SÖZLÜ SALDIRI

136 kişi tarafından yanıtlandı. (96 mağdur, 40 tanık)

Mağdurların cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar vakaların 73’ünde erkek, 27’sinde kadın, 12’sinde trans erkek, 10’unda trans kadın, 4’ünde trans, 3’ünde akışkan cinsiyetli, 1’inde cinsiyetsiz ve 1’inde “*genderqueer*” olarak tarif edildi. 5 katılımcı cinsiyet kimliğinden emin değillerdi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 73 vakada gey, 21 vakada lezbiyen, 17 vakada biseksüel, 15 vakada heteroseksüel, 3 vakada panseksüel olarak ifade edildi. Ankete katılan 1 mağdur cinsel yönelim ile ilgili kendisini bir etikete sokmak istemediğini söyledi. 4 tanık ise mağdurların cinsel yönelimlerini bilmediklerini ifade etti. 2 vakada mağdurlar cinsel yönelimlerinden emin değillerdi.

Çocuk mağdurlar: 136 mağdurdan 22’si 18 yaşından küçüktü.

Faillerin kimlikleri: Vakaların 117’sinde failer özel kişilerdi. 7’sinde kamu görevlileri bu suçu işledi (1 vakada polis memurları, 2 vakada öğretmenler, 1 vakada sağlık personeli, 1 vakada yurt müdür yardımcısı, 2 vakada memur). Failler 12 vakada özel kurum görevlileri idi (1 vakada sağlık görevlisi, 4 vakada özel güvenlik çalışanları, 5 vakada yönetici, 1 vakada öğretmen, 1 vakada garson).

6.7. SAĞLIK HİZMETİNE ERİŞİMİN REDDEDİLMESİNE DAİR EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 18-25 aralığında

Olayın gerçekleştiği yer: Hapishane

Coğrafi konum: Tekirdağ

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur tutuklu bulunduğu hapishanede açık görüş esnasında aile üyelerinin saldırısına uğradı. Mağdur, saldırı gerekçesini cinsel yönelimin yanında “siyasi görüş” olarak da belirtti.

Faillerin sayısı: 3

Faillerin kimlikleri: Mağdurun aile üyeleri (anne veya babası değil)

Tanık sayısı: Birden fazla

Tanık tepkisi: Korkudan donakaldılar.

Yaralanma: Vücudunda açık yaralar ve morluklar oluştu.

Tıbbi destek: Hapishane yönetiminin olayı örtbas etmesi ve ilgilenmemesi nedeniyle sağlık hizmeti alamadı.

Psikolojik etki: Mağdur, “ölüm korkusu yaşadığını” ifade etti.

Psikolojik destek: Olay sonrasında profesyonel psikolog desteği aldı.

Polise bildirim: Hapishanedeki baskı nedeniyle bildirimde bulunmaya korktu.

Rapor etmeme sebepleri: Tehdit edildiği için başvurmadı.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: LGBTİ konularında çalışan sivil toplum örgütüne bildirimde bulundu.

6.8. KOLLUK KUVVETLERİNCE KORUNMA TALEBİNİN REDDİNE DAİR EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 18-25 aralığında

Olayın gerçekleştiği yer: Polis merkezi

Coğrafi konum: İstanbul

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur ve sevgilisi caddede tanımadıkları iki kişinin sözlü saldırısına ve şiddet tehdidine maruz kaldı. Olayın büyümesi sonucunda olaya şahit olan polisin de eşliğinde failler ile birlikte polis merkezine geldiler. Merkezde polisin tavrı ve mağdurları susturmaya yeltenmesi üzerine faillerden biri “Bu ülkede savaş var; böyle yaşayamazsınız!” diye bağırarak mağdura ve sevgilisine saldırdı.

Faillerin sayısı: İki

Faillerin kimlikleri: Mağdurun tanımadığı özel kişiler

Tanık sayısı: Birden fazla (önce sokaktakiler sonra polis merkezindeki memurlar)

Tanık tepkisi: Sadece seyrettiler

Yaralanma: Mağdurun ve sevgilisinin başlarına dikiş atıldı.

Tıbbi destek:

Psikolojik etki: “Taksim’e bir süre gidemedim. İşe giderken hep o yolu kullanmak zorunda olmama rağmen yolumu çok uzatıp farklı bir yönden gittim. Çünkü o

polis merkezini ve o olayı hatırlamak, o anı tekrar anımsamak ve o acımı tekrar yaşamak istemiyorum.”

Psikolojik destek: Sadece arkadaşlardan destek aldı.

Polise bildirim: Olayı amirlere taşınmasına rağmen onların da tepkisi “şiddetli, ters” oldu.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: Hayır.

6.9. TECAVÜZE DAİR EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyet kimliği: Cinsiyetsiz (*agender*)

Cinsel yönelimi: Biseksüel

Mağdurun yaşı: 13-17 aralığında

Olayın gerçekleştiği yer: Okul

Coğrafi konum: İstanbul

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur açık LGBTİ kimliği nedeniyle daha önce tehdit edilmişti.

Faillerin sayısı: 2

Faillerin kimlikleri: Mağdurun okul arkadaşları

Görgü tanığı sayısı: Yok.

Yaralanma: Vücutta morluklar oluştu.

Tıbbi yardım: Başvurmadı.

Psikolojik etki ve destek: Olaydan beri üç defa intihara teşebbüs etti. Depresyonda ve okuldaki başarısı kötüleşti. İki kere okul değiştirmek zorunda kaldı.

Psikolojik destek: Profesyonel psikolog desteği alıyor. Gördüğü profesyonel desteğin uygun olmadığını düşünüyor.

Polise rapor etme: Bildirmedi.

Polise bildirmeme nedeni: Polisten korkma; polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe; polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmek istememe.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: Hayır.

7. EKLER

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ne anlamlara gelir?

Yogyakarta İlkeleri'nde geçtiği şekliyle;

Cinsel yönelim, bireyin, kendi cinsine, karşı cinsle veya birden fazla cinsle karşı derin duygusal, romantik ve cinsel yönelim duyma ve bu cinsten bireylerle mahrem ilişkilerde ve cinsel ilişkide bulunma yeteneği olarak;

Cinsiyet kimliği, her bireyin, doğuştan gelen cinsiyetine uygun düşün düşmesin, dış görünüşünün veya bedensel işlevlerinin tıbbi, cerrahi veya başka yöntemlerle iradi değişikliklerini de içerebilecek; bedensel bilinç, giyim kuşam, söz ve davranışlar da dâhil olmak üzere, özel ve kişisel cinsiyetini duyumsaması ve yaşaması olarak anlaşılmaktadır.

Nefret suçu nedir? (AGİT'in tanımı)

Nefret suçu, önyargı saikli olarak toplum içerisindeki belirli bir gruba yönelik işlenen suç türüdür. Cezai bir suçun nefret suçu olarak nitelendirilmesi için iki kriteri karşılaması gerekir:

- Suç, idaresi altında bulunduğu adli yargının ceza kanununda suç olarak tanımlanmış olmalıdır.
- Suç, önyargı saikli olarak işlenmiş olmalıdır.

“Önyargı saikli” demek, failin, suç hedefini *korunan özelliklere* dayanarak seçmesi demektir.

“Korunan özellik”; “ırk”, din, etnik köken, dil, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, engellilik, sağlık statüsü ve benzeri bir toplumsal kesim tarafından paylaşılan temel veya çekirdek özelliktir.

Nefret suçunun hedefi, korunan özellikleri paylaşan bir grupla bağlantısı olan bir birey, birden fazla sayıda birey veya mülk olabilir.

Çoğu Avrupa ülkesinde ulusal ceza kanunlarına göre suç sayılan eylemler

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
1. Cinayet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin hayatını kaybetmesine sebep olan tüm saldırı biçimleri
2. Aşırı fiziksel şiddet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin fiziksel zarar görmesine sebep olma potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Örneğin kundakçılık veya Molotof kokteyli atılması gibi bir mülke yönelik olarak gerçekleştirilen ve o mülkte yaşama, o esnada mülkü ziyaret etme gibi gerekçelerle söz konusu mülkün içerisinde bulunan insanları öldürme potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Bombalı mektup da dâhil bombalar. Buna patlayan veya etkisiz hale getirilmiş, bu nedenle de hayati tehlike arz eden tüm uygulanabilir/filizlenebilir bombalar dâhildir. Bu kategori ayrıca yapılan incelemede yanlış kurulduğu ve dolayısıyla bozulduğu anlaşılabilir göndericisi tarafından filizlenebilir olması hedeflenmiş tüm cihazlar dâhildir. Adam kaçıрма Ateş etme Silahla veya zarar vermek için kullanılacak bir objeyle saldırı
	Cinsel saldırı	<p>Cinsel şiddet eylemleri mağdurun hayat arkadaşı (evli veya değil), eski hayat arkadaşı, aile üyesi veya aynı evi paylaştığı kişi tarafından gerçekleştirilebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tecavüz¹⁶. Cinsel saldırı¹⁷. Yardım sunan bir profesyonelce cinsel istismar, bir başka deyişle yardım sunan bir profesyonelle (doktor, terapist, sağlık görevlisi, öğretmen, rahip, profesör, polis memuru, avukat, vs.) bir müşteri/hasta arasındaki tüm cinsel iletişim biçimleri. <p>İstenmeyen cinsel girişimler, cinsel iyilik talebi ve cinsel doğanın sözlü veya fiziksel olarak ortaya konması da dâhil cinsel taciz.</p>

16 Tecavüz; vajinal, anal veya oral penetrasyon da dâhil olmak üzere zorla cinsel ilişkiye girilmesi eylemi olarak tanımlanabilir. Penetrasyon bir uzuv veya bir objeyle olabilir. Tecavüz mağdurları tehditler veya fiziksel araçlarla ilişkiye zorlanabilir. Herkes tecavüz mağdur olabilir: kadınlar, erkekler veya çocuklar, heteroseksüel veya eşcinsel.

17 Cinsel saldırı; tecavüze veya tecavüz girişimine varmayan, istenmeyen cinsel temas olarak tanımlanabilir. Buna cinsel anlamda dokunmalar ve kucaklamalar da dâhildir.

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
3. Saldırı		<ul style="list-style-type: none"> Bir veya birden fazla insanı hedef alan ve hedeflerin hayatları için tehlike arz etmeyip ciddi olmayan tüm fiziksel saldırı türleri. Bu, alt seviye saldırıları içerir. Saldırı girişimi, meşru müdafaa veya mağdurun kaçması nedeniyle başarısız olan saldırdır. Bir veya birden fazla insana bir obje fırlatma, objenin hedefi bulmadığı vakalar da dâhil.
4. Mülke zarar		<ul style="list-style-type: none"> Mülk hedef alan ve hayati tehlike arz etmeyen tüm saldırı türleri. Buna küfürlü sloganla veya işaretle boyama veya mülke çıkartma veya poster yapıştırma veya grafiti uygulaması veya mülk sahibi ve LGBTİ toplulukları arasında bir ilişki sezildiği için mülkün özellikle hedef alındığının belli olduğu noktalarda mülke hasar verme de dâhildir. LGBTİ topluluğu üyelerinin arabalarına veya diğer kişisel eşyalarına, bu sebepten ötürü hedef alındıklarının belli olduğu noktalarda zarar verme.
5. Kundaklama		<ul style="list-style-type: none"> Hayati tehdit eden hiçbir unsurun olmadığı bir noktada mülkte kasten yangın çıkarma eylemi, örneğin saldırı esnasında binada kimse yaşamıyorsa. Başarısız girişimler, örneğin ateşin tutuşmadığı veya kundakçının rahatsız edildiği noktalar
6. Tehditler ve psikolojik şiddet		<ul style="list-style-type: none"> Tüm açık ve spesifik tehditler, sözlü veya yazılı. Eğer tehdit açık ve spesifik değilse vaka kötü niyetli davranış olarak kaydedilebilir. Aldatmaca olduğu anlaşılan bütün "bombalar". Buna gerçek bir cihaz gibi görünecek şekilde tasarlanmış ancak kullanılabilir olması hedeflenmemiş her şey dâhildir, örneğin patlayıcı malzeme içermeyen bir düzenek. Takip, istenmediği halde tekrar eden iletişimler de dâhil (telefonla arama, e-posta, mektup, beklenmedik zamanda ortaya çıkma, vb.), bireyi bekleme amacıyla bir yerde durma veya bireyi izleme, bireyi ve/veya aile üyelerini tehdit etme Bireyin LGBTİ topluluğu mensubu olduğunu halka, kişinin aile fertlerine veya çalıştığı yerdeki kişilere açıklama iddiasıyla şantaj yapma Özgürlüğün kısıtlanması (örn: kişiyi kilitlemek) Karalama, örneğin kişinin LGBTİ kimliğini ifşa etme. Zorbalık (örn: okulda, işyerinde)

Önyargı saikiyle gerçekleştirilen diğer olaylar (7'nci kategori)

Bu olaylar, ulusal ceza hukukuna göre suç olarak sayılabilir veya sayılmayabilir. Bu maddeler, LGBTİ-fobik unsurlar içerdiğinden izlenmesi önem taşır.

Kötü davranışlar	Nefret söylemi	<ul style="list-style-type: none"> • Bireylerin hedef alındığı sözlü saldırı. Yüz yüze veya telefonla yapılabilir. Yanlışlıkla LGBT toplumuna üye olmayan bireylere yönlendirilen ve bu bireyler tarafından duyulan konuşmaları da kapsar. • Bireylerin hedef alındığı yazılı saldırı. Eposta, telefon, SMS, ve sosyal medya (Facebook, Twitter vb.) veya hedefli mektupları da (belirli bir bireye veya birey hakkında yazılan mektuplar) kapsar. Bireylere gönderilen LGBT topluluğu veya bireyler hakkında hakaret dolu yorumlar içeren yazılı belgeleri de kapsar. Alıcı bireylerin LGBT toplumundan olup olmaması bu bağlamda önem teşkil etmez. Hakaret içeren broşürlerin, epostaların veya diğer yayınların kitlelere gönderilmesi ise Literatür kategorisinde ayrıca ele alınacaktır. • Bireylerin hedef alınmadığı sözlü ve yazılı kötü davranışlar (belirli bir kişiye yöneltilmeyen genel homofobik ve transfobik yorumlar). İnternet ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen davranışları da kapsar. • Kamuya yönelik nefret söylemleri (örnekse, politikacıların konuşmaları)
	Literatür ve müzik	<ul style="list-style-type: none"> • Seri üretim sonucu hazırlanan ve birden fazla alıcıya yollanan hakaret içerikli literatür ve müzik. Bu kategori, bireysel nefret maillerinden ziyade, kitlelere yönelik mailleri kapsar. Bireylere yönelik nefret mailleri, (içeriğine bağlı olarak) Kötü davranışlar veya Tehdit bölümlerinde ele alınmıştır. • Alımlayıcının LGBTİ topluluğuna üye olup olmamasından bağımsız olarak, kendiliğinden hakaret içeren literatür.
Ayrımcı olaylar		<ul style="list-style-type: none"> • Suç olarak değerlendirilmeyen her türlü ayrımcı olay

Mevcut rapor Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve Interseks Derneği'nin (ILGA) Avrupa bölgesini teşkil eden ILGA-Avrupa tarafından desteklenen **Homofobik ve transfobik şiddetin raporlamasını artırın** projesinin bir çıktısıdır. Projenin hedefi Avrupa'daki lezbiyen, gey, biseksüel, trans veya interseks (LGBTİ) sivil toplum örgütlerinin, homofobik veya transfobik nefret suçlarını ve vakalarını daha kalıcı ve sürekli şekilde izleyip rapor etmelerini sağlayacak becerilerini güçlendirmektir.

ILGA-Avrupa 2012'de bu çalışmayı hazırlamak için uyumlulaştırılmış bir veri toplama metodolojisi geliştirdi. Metodoloji; uluslararası standartlar ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) tarafından hazırlanmış Nefret Suçları Yıllık Raporu¹⁶ göz önünde bulundurularak Avrupa çapında yapılan sunumların değerlendirilmesi ve ILGA-Avrupa'nın katıldığı **Gerçeklerle Yüzleşmek! Nefret suçlarını görünür kılmak** projesi¹⁷ gibi geçmiş deneyimlerle elde edilen uzmanlıklar üzerinden yapılandırıldı.

Homofobik veya transfobik şiddetin raporlanmasının artırılması etkinliği 2013'te başladı. ILGA-Avrupa Belgeleme ve Savunuculuk Fonu, Hollanda Hükümeti'nin de desteğiyle Bosna Hersek, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Moldova, Polonya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve Ukrayna'daki 12 ulusal ve yerel sivil toplum örgütüne özel kaynaklar sundu. Bu sivil toplum örgütleri daha önce ILGA-Avrupa tarafından geliştirilmiş olan metodoloji üzerine eğitimlere tabi tutuldular ve karşılaştırılabilir veriler üretebilmek adına bu yöntemi uygulamayı taahhüt ettiler.

Veri toplama ve yayınlama etkinliklerinin, mevcut projenin kapasite geliştirme yönünün de desteğiyle, gelecekte daha profesyonel ve sürdürülebilir temeller üzerinden geliştirilmesi bekleniyor. ILGA-Avrupa'nın metodolojisi, bu pilot girişimin ardından daha fazla sayıda LGBTİ sivil toplum örgütünün kullanımına sunulabilecek.

16 <http://www.osce.org/odihr/108395>

17 <http://www.ceji.org/facingfacts>

Kaos GL Derneği
PK 12 Tunus PTT Kavaklıdere - Ankara
Telefon: +90 312 230 0358
Faks: +90 312 230 6277
E-posta: bilgi@kaosglderneği.org
www.kaosgl.org